

§ 1 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Tredje vice talmannen meddelade att *Emilia Töyrä* (S) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 28 augusti, varigenom uppdraget som ersättare upphört för *Hannah Bergstedt* (S).

§ 2 Avsigelser

Tredje vice talmannen meddelade att *Johanna Jönsson* (C) avsagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade att *Lena Rådström Baastad* (S) avsagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 3 september.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade att *Emil Källström* (C) avsagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 14 september.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade
att *Nina Lundström* (L) avsagt sig uppdraget som ledamot i miljö- och jordbruksutskottet,

att *Lina Nordquist* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i kulturutskottet,

att *Monica Haider* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden och

att *Maria Nilsson* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll dessa avsigelser.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade
att Socialdemokraternas partigrupp anmält Monica Haider som ledamot i EU-nämnden samt
att Liberalernas partigrupp anmält Jakob Olofsgård som ledamot i miljö- och jordbruksutskottet och Maria Nilsson (L) som ledamot i EU-nämnden.

Tredje vice talmannen förklarade valda till

ledamot i miljö- och jordbruksutskottet
Jakob Olofsgård (L)

ledamöter i EU-nämnden
Monica Haider (S)
Maria Nilsson (L)

§ 4 Meddelande om namnändring

Tredje vice talmannen meddelade att Helena Antoni (M) ändrat namn till *Helena Storckenfeldt*.

§ 5 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2020/21:875

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:875 Kostnader för ERTMS
av Jörgen Berglund (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 september 2021.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 27 augusti 2021

Infrastrukturdepartementet

Tomas Eneroth (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 6 Anmälan om faktapromemorior

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2020/21:FPM126 Förordning om allmän produktsäkerhet
SWD(2021) 168, COM(2021) 346 till civilutskottet

2020/21:FPM127 Meddelande om EU:s landsbygdsvision
COM(2021) 345 till näringsutskottet
2020/21:FPM128 Strategi för att finansiera omställningen till en hållbar
ekonomi *COM(2021) 390* till finansutskottet
2020/21:FPM129 EU-standard för gröna obligationer *COM(2021) 391* till
finansutskottet
2020/21:FPM130 Översyn av energiskattedirektivet *COM(2021) 563* till
skatteutskottet
2020/21:FPM131 Rådets genomförandebeslut om viseringsrestriktioner
för Bangladesh, Gambia och Irak *COM(2021) 412*, *COM(2021) 414*,
COM(2021) 413 till socialförsäkringsutskottet
2021/22:FPM132 EU:s anslutning till 2019 års Haagkonvention om er-
kännande och verkställighet av domar på privaträttens område
SEC(2021) 279, *SWD(2021) 192*, *COM(2021) 388*, *SWD(2021) 193*
till civilutskottet
2020/21:FPM133 Förordning om gränsjusteringsmekanism för koldioxid
COM(2021) 564 till miljö- och jordbruksutskottet
2020/21:FPM134 Direktivet om energieffektivitet (EED) *COM(2021) 558*
till näringsutskottet
2020/21:FPM135 Förordning om att inrätta en social klimatfond
COM(2021) 568 till miljö- och jordbruksutskottet
2020/21:FPM136 Översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter
COM(2021) 571, *COM(2021) 552*, *COM(2021) 551* till miljö- och
jordbruksutskottet
2020/21:FPM137 Översyn av EU:s ansvarsfördelningsförordning om
medlemsstaternas nationella klimatmål *COM(2021) 555* till miljö- och
jordbruksutskottet
2020/21:FPM138 Reviderad LULUCF-förordning *COM(2021) 554* till
miljö- och jordbruksutskottet

Prot. 2020/21:155
2 september

§ 7 Anmälan om granskningsrapport

Tredje vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade
kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till försvarsutskottet:
RiR 2021:23 Att bygga nationell försvarsförmåga – statens arbete med att
stärka arméstridskrafterna

§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2020/21:217 till justitieutskottet

Skrivelse
2020/21:215 till socialutskottet

EU-dokument

COM(2021) 391 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

COM(2021) 397 och COM(2021) 399 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 14 oktober.*

COM(2021) 402 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 11 oktober.*

COM(2021) 429 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 22 oktober.*

COM(2021) 477 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

Svar på
interpellationer

§ 9 Svar på interpellation 2020/21:802 om det framtida ålfisket

Anf. 1 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

God dag, fru talman! Runar Filper har frågat den tidigare landsbygdsministern om hon anser att en hel näringsgren ska gå i graven med de sista ålfiskarna eller om hon tänker tillse att överlåtelser av ålfisketillstånd kan möjliggöras. Vidare har Runar Filper frågat hur regeringen arbetar med att utveckla fler passager för ålen och andra fiskar vid svenska vattenkraftverk samt om hon har ambitionen att be regeringen se över hur Ålfondens finansiering kan förstärkas. Slutligen har Runar Filper frågat om hon har för avsikt att rädda ålen genom att ge länsstyrelserna uppdraget att reglera skarvbeståndet ytterligare. Arbetet inom regeringen, fru talman, är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Likt den tidigare landsbygdsministern vid flera tillfällen gjort vill jag också understryka att en rad åtgärder har vidtagits och pågår vad gäller ålförvaltningen i Sverige, inte minst i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1100/2007 av den 18 september 2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål. Den svenska genomförandeplanen för förvaltning av ål syftar till att påskynda processen med att successivt återuppbbygga det europeiska ålbeståndet. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ålförvaltningen nationellt liksom för genomförandet av EU:s ålförvaltningsplan.

Ålens livscykel är komplex där varje individ genomgår ett antal olika livsstadier och en omfattande migration till och mellan olika vattenområden från födsel till uppväxt, könsmognad och lek. Regeringen anser att det är viktigt att genomföra åtgärder för att minska de mänskliga faktorer som påverkar dödlighet under alla stadier av ålens livscykel, vilket innefattar åtgärder för att öka utvandringen av ål till dess lekplats. Delar av ålens liv har i stor utsträckning blivit påverkade, bland annat på grund av dammar och vattenkraftverk.

Arbetet med att skapa fler passager för ålen har de senaste åren bland annat kunnat finansieras genom statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt,

så kallade LOVA-projekt. Parallellt, fru talman, pågår genomförandet av den nationella planen för omprövning av vattenkraft, och regeringen har tydliggjort att Havs- och vattenmyndigheten ska använda 95 miljoner kronor till ett förstärkt arbete med vägledning, tillsyn, prövning och omprövning av vattenverksamheter, inklusive myndigheternas genomförande av lagstiftningen som innebär att vattenkraften ska föras med moderna miljövillkor på ett samordnat sätt med största möjliga nytta för vattenmiljön och för nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel samt till restaurering och biologisk återställning. Av det angivna beloppet ska minst 70 miljoner kronor fördelas ut till länsstyrelserna.

Naturvårdsverket har det övergripande nationella ansvaret för genomförandet av viltförvaltningspolitiken, däribland frågor som berör förvaltningen av skarvpopulationen. Viltförvaltningen är regionaliserad. Om det är motiverat kan länsstyrelsen i enlighet med gällande författningar besluta om skyddsjakt efter skarv, vilket i dag regelbundet sker vid flera länsstyrelser. Länsstyrelsen kan även med stöd av jaktförordningen (1987:905) besluta om rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller helt enkelt förstöra fåglars ägg.

Fru talman! Den 6 maj 2021 beslutade dessutom regeringen att införa skyddsjakt efter storskarv på enskilds initiativ. Detta innebär att en enskild, under vissa förutsättningar, får bedriva skyddsjakt på skarv utan föregående myndighetsbeslut.

Anf. 2 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet Baylan för svaret.

Som sagt är det bara de som sedan tidigare har tillstånd att fiska ål som kan få tillstånd igen. I sötvatten finns det dock vissa områden som är undantagna. I Sverige ges inga nya tillstånd att fiska ål. Om du tidigare haft tillstånd för ålfiske kan du dock beviljas ett nytt. Med detta regelverk kommer ålfisket att dö ut så småningom. De svenska ålfiskarna kämpar starkt för sina traditioner.

Vad jag förstått är det under en 90-dagarsperiod som varje ålfiskare fritt får disponera fiskedagar över året, med undantag för november–januari då ålen är fredad. Sammanlagt får varje fiskare ta upp 8 ½ ton ål per år, siffror som väldigt få kommer upp i.

När man hör och läser debatten kan man konstatera att det råder delade meningar om varför ålbeståndet har minskat. Troligtvis rör det sig om flera olika faktorer, det får vi nog inse. De som blivit utpekade som några av de största bovarna är faktiskt ålfiskarna. Således har det länge varit tal om att förbjuda ålfiske i Östersjön.

År 2007 införde Sverige ett ålfiskeförbud, vilket innebar att bara etablerade yrkesfiskare fick dispens att fortsätta fiska. Följden blev att familjer som hade varit ålfiskare i generationer inte fick tillstånd att föra traditionen vidare. När etablerade ålfiskare inte vill eller kan mer får verksamheten inte lämnas över till nästa generation utan måste läggas ned. I dag finns bara fem sex ålfiskare kvar på Ålakusten, det vill säga nordöstra Skåne. Väldigt stora mängder ål dör faktiskt i vattenkraftsstationer. De fastnar i turbinerna, och de små ålarna klarar inte att ta sig upp för fisktrapporna och fastnar. Det är ett stort problem. Således är människors elkonsumention en minst lika stor orsak till ålens vara eller inte vara och till att antalet har

minskat som det har gjort. Enligt Världsnaturfonden i Finland är vattenkraft till och med ett betydligt större problem än vad fiske är.

Jag har läst att det sammanlagt dör runt 150 000 kilo ål i de svenska vattenkraftverken varje år jämfört med de drygt 280 000 kilo som fiskarna drar upp. När man läser om och följer debatten ser man att det också råder delade meningar om viljan att lösa denna problematik.

Hur ser statsrådet på möjligheten att intensifiera arbetet med att utveckla metoder som underlättar ålens vandring och överlevnad, alltså så att den kan komma förbi de här hindren och inte bli dödad i turbiner och så? Jag vet att man använder fångstburar vid vissa kraftverk och att de sedan flyttas nedströms. Sådana metoder skulle mycket väl kunna utvecklas och användas i större utsträckning.

Min första fråga här i debatten är alltså: Hur ser statsrådet på detta?

Anf. 3 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret och för debatten som är viktig!

Ålfisket är ett skånskt kulturarv. Längs den östra Skånekusten, den så kallade Ålakusten som sträcker sig från Åhus till Stenshuvud, präglas kustbilden av ålfisket. Ålfiskarna besitter oändliga kunskaper om ålen och kulturen kring den. Det kommer människor och företag från hela världen för att ta del av den månghundraåriga traditionen kring ålfisket. Det handlar om ålagillen, ålvandringar och festivaler, det vill säga besöksnäring. Fram till 2011 hade cirka 140 olika nationer besökt de skånska ålagillena tillsammans med svenska och skånska företag.

Enligt Havs- och vattenmyndigheten, HaV, uppgick det totala landningsvärdet 2018 till 23 miljoner kronor. Men då räknas inte betydelsen för turist- och besöksnäringen med, för den är mycket större.

I en uppdragsredovisning från HaV till regeringen anför HaV bland annat följande: De kulturella fiskesamhällena är en viktig aspekt att bevara då de för vidare kultur samt är en direkt källa för turism. Ålfisket och dess hamnar har ett stort värde och bidrar till ökad turism i olika kustkommuner, likt andra fisken längs andra kuststräckor. Ålfisket har således en stor påverkanseffekt på andra näringar i samma kommun eller region. Främst positiv påverkan har det på besöksnäringarnas största branscher såsom hotell, vandrarhem, campingar och restauranger, men man kan även tänka sig att dagligvaruhandeln påverkas positivt av turismflödet tack vare ålfisket. Besöksnäringen består både av inhemsk turism, det vill säga svenskar som reser inom Sverige, och av utländska turister. Man bör resonera kring huruvida dessa kustsamhällen och kulturella värden kvarstår om fisket efter ål inte finns kvar.

Ålarvet på Ålakusten är sedan 2015 också listat som ett nationellt immateriellt kulturarv enligt Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet. Det innebär en skyldighet för Sverige att tillse att kulturarvet förblir levande. Ålfisket längs Ålakusten är ett småskaligt, miljövänligt, hantverksmässigt och kustnära fiske. Det sker landnära med fasta redskap. Redskapen, hommorna, finns inte att köpa utan tillverkas av ålfiskaren, och konsten att bygga en homma förs vidare genom en muntlig tradition från generation till generation som kan härledas bakåt i tiden till medeltiden.

Fru talman! Ålbeståndet hotas av bland annat vattenkraft, miljögifter och predatorer som skarv och säl, som ministern har varit inne på, men också av det mindre kontrollerade fisket i Europa, speciellt Sydeuropa.

Det är av stor vikt att man på flera fronter arbetar för att ålbeståndet ska växa. Enligt en rapport från ICES, Internationella havsforskningsrådet, har invandringen av glasål till Europa ökat sedan 2011. Av januariavtalets punkt 39 framgår att ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter ska införas i Sverige i syfte att minska fisket av den utrotningshotade ålen. I juli 2019 fick Havs- och vattenmyndigheten, HaV, i uppdrag att i dialog med Jordbruksverket utreda hur ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter kan genomföras.

Var finns det programmet i nuläget? Är det fortfarande aktuellt, och vad avser regeringen att göra för att bevara det hållbara ålfisket, för kulturhistoria, för besöksnäring och för ett hållbart ålfiske i Europa som helhet så att de här ålfiskarna kan fortsätta med ett viktigt kulturarv och en viktig näring i Sverige?

Anf. 4 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag vill tacka ledamöterna för engagemanget. Det här är ju, precis som vi har hört tidigare här från Runar Filper och Ann-Charlotte Hammar Johnsson, ett fiske med långa traditioner i vårt land. Men orsakerna till att vi är där vi är, som båda ledamöterna var inne på, är flera. Det handlar om miljögifter, och det handlar om andra typer av ingrepp i naturen. Vårt behov av ren el är ett sådant exempel, som Runar Filper ställde en fråga om och som jag ska återkomma till. Det handlar också om de predatorer vi pratade om.

Fru talman! Kontentan av detta, och det är det som vi måste ha för ögonen, är att rekryteringen av ål har minskat med 90–95 procent de senaste 45 åren. Det är själva grundproblemet. Det är mot den bakgrunden vi jobbar tillsammans med våra vänner i Europa inom Europeiska unionen för att göra vad vi kan för att se till att stabilisera läget så att beståndet kan öka och vi också kan se till att de här traditionerna och den här näringen – jag håller med Ann-Charlotte Hammar Johnsson om att det också är en del av besöksnäringen – kan både överleva och utvecklas över tid. Men då måste vi också vara säkra på att ålbeståndet börjar både stabiliseras och stärkas.

Fru talman! Runar Filper ställde en konkret fråga om hur jag ser på att intensifiera arbetet när det gäller vattenkraften. Jag har i allra högsta grad, i min roll som energiminister tidigare, jobbat med just detta.

Tillsammans med ett stort antal partier i Sveriges riksdag jobbade vi fram ett program som innebär att vi ska gå igenom hela vår vattenkraft och modernisera den och se till att vi kan använda den. Det är klart att det i många stycken är en välsignelse för vårt land att vi har tillgång till så pass mycket vattenel som vi har – både för att den är förnybar och naturligtvis också för att den passar väldigt väl ihop med många av de andra elslagen som just nu växer.

Det har handlat om att se till att minimera påverkan på miljön och faunan, alltså djuren. För det ändamålet, fru talman, skapades också en fond för att bekosta den här typen av insatser så att vi när det gäller både ålen och andra fiskeslag kan göra så gott det går, både i form av passager och

med andra metoder, för att vi ska kunna kombinera den nödvändiga elproduktionen från vattenkraften med att också få ett starkare ålbestånd i vårt land.

Det arbetet pågår, fru talman. Det är naturligtvis alltid en bedömningsfråga, men jag tror att det över tid kommer att spela roll i det här arbetet med att stärka ålbeståndet i vårt land.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson frågade om hur jag ser på hur hållbart det är. Jag tror inte att det finns något annat sätt än att jobba just med de andra europeiska länderna just av det skäl som jag redogjorde för, alltså att detta inte är något som något enskilt land förfogar över helt och hållet med tanke på hur ålen rör sig till exempel.

Jag återkommer gärna till den diskussionen.

Anf. 5 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Statsrådet nämner att 90–95 procent av ålen har försvunnit. Det är ett tragiskt faktum i sig. Det är vi alla överens om. Att ålen är på väg att försvinna skyller man gärna på ålfiskarna. Men som ni hör finns det andra minst lika stora bovar i sammanhanget.

Det är inte nog med det. Skarvarna är nu så många att de i vissa skärgårdsområden kan äta upp hela den årliga produktionen av fisk. Landets 250 000 skarvar konsumerar ungefär 25 miljoner kilo fisk per år. Forskaren Sven-Gunnar Lunneryd vid Sveriges lantbruksuniversitets kustlaboratorium i Lysekil har med hjälp av maganalyser visat att andelen ål i skarvens föda i vissa fall uppgår till 14 procent. Det är kanske inte konstigt att den efter kusten också kallas ålakra. Den äter väldigt mycket ål. Det har också flera forskare vittnat om.

I den jämförelsen är den svenska räddningsplanen för den hotade ålen en marginell och försumbar insats. Skarven är inte hotad. Det är däremot många lokala bestånd av gädda, abborre, ål och öring. Det är de som behöver skydd.

Ålen har som vi vet minskat dramatiskt och anses vara akut hotad. Det är nog riktigt. Av den orsaken har fisket reducerats. Och i fiskeförhandlingar inom EU har Sverige pläderat för ett totalt ålfiskeförbud.

I detta perspektiv ska det noteras att skarvens konsumtion av ål faktiskt är i samma storleksordning som fiskets fångster. Ny forskning visar också att skarven äter minst lika mycket ål som människan fångar. Varje skjuten skarv är värd 2 500 kronor, sa forskaren Sven-Gunnar Lunneryd och hänvisade till vad det kostar att försöka hålla ålarna vid liv i landet. Om inte skarven har allvarlig inverkan på fiskbeståndet har inte heller människan det, sa han vidare.

Levande kust, skärgård och kulturarv hänger ihop, och det håller småföretagandet vid liv. Men det ödeläggs när en tillståndsinnehavare inte kan överlåta företaget som bedriver kustfiske och ålfiske. Dagens innehavare av ålfisketillstånd kan bli de sista svenska ålfiskarna, precis som jag skrev i interpellationen. I dag är nämligen tillståndet för att fiska ål personligt och ej överlåtbart. Det är en minst sagt märklig ordning, som är som gjord för att förrinta ålfisket och dess stolta traditioner.

Har statsrådet som ambition att förenkla överlåtelse av ålfisketillstånd, så att de blir överförbara till personer som kan ta över företaget och så att de kan gå i arv till nästa generation? Det är ytterst viktigt.

Prot. 2020/21:155
2 september

Svar på
interpellationer

Anf. 6 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Det är intressant och bra att höra att det finns en ambition att vi ska kunna fortsätta med ålfiske i landet. I mitt förra inlägg tog jag upp att de viktiga delarna kulturhistoria och besöksnäring ska kunna finnas i symbios med ålfisket. Vi har också talat om vattenkraft, säl och skarv och att de åstadkommer större skada på ålbeståndet än ålfisket gör.

För vattenkraftens, sälens och skarvens fortlevnad krävs inte att ålen överlever. Det gör det däremot för ålfiskarna, som är beroende av dess fortlevnad. Därför är de små fiskerinäringarna måna om ålens fortlevnad, och de besitter ovärderliga kunskaper om ålen som behövs om vi ska kunna förstå och skydda den bättre. Fiskarna har dessutom själva tagit många initiativ för att stärka ålbeståndet. Genom Ålfonden, som statsrådet var inne på, finansierar de utsättning av glasål i Östersjön; de har hittills satt ut cirka 1 miljon ålyngel. De arbetar också inom Ålakademin för att uppnå bättre vattenkvalitet i Östersjön. Det är beundransvärt.

Är ålfiskeförbud förenligt med europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna? Konventionen medger en stat att genomföra lagstiftning för att reglera nyttjande av egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse. Praxis visar att sådan lagstiftning kan användas för att skydda fiskbeståndet genom begränsande bestämmelser.

Det finns mycket att säga om detta. Jag hinner inte säga allt på den här korta tiden. Men med hänsyn till alla dessa delar, till att man kan ifrågasätta om det går att införa ett förbud och till att det finns en vilja att ha kvar ålbeståndet för att vi ska kunna fiska, vill jag precis som föregående talare veta om regeringen kommer att göra det möjligt med generationsskifte så att kulturarv och besöksnäring kan fortsätta i symbios med detta.

Anf. 7 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tror inte att det är någon mening att försöka få det att framstå som att det skulle vara ålfiskarnas fel eller att ställa ålfiskarna mot alla de andra orsakerna till att vi är där vi är. Vi kan nog alla vara överens om att det handlar om såväl fisket som skarven och de ingrepp som vi har gjort i naturmiljön, till exempel för att producera elektricitet på ett rent och bra sätt. Som Ann-Charlotte Hammar Johnsson påpekar kan andra miljögifter ha påverkat detta. Vi kan likväl konstatera att situationen är allvarlig – en minskning med 90–95 procent på 45 år.

Det finns bara ett enda sätt att garantera ålfiske i vårt land framöver för att kunna bevara traditionerna och kunna utveckla näringen. Det är att det finns ål också i framtiden. Svaret på Runar Filpers fråga är alltså för min del ganska enkelt. Om vi kan säkra ett bestånd som också växer blir det mycket enklare att fiska. Om vi kan vara säkra på detta finns det inte heller i framtiden något behov av den typen av begränsningar.

I detta ingår naturligtvis också, vilket jag tyckte att jag sa i mitt inledande anförande, åtgärder för att begränsa skarvens påverkan på just ålbeståndet.

det. Det handlar både om att länsstyrelserna kan besluta om den typen av skyddsjakt och om att regeringen den 6 maj i år tog beslut om att också den enskilde under vissa förutsättningar kan ta ett sådant initiativ. Målet och ambitionen är att minska skarvens påverkan.

Fru talman! Man kan sitta och peka på att det ena orsakar mer skada än det andra eller så kan man konstatera att vi är där vi är. Ja, vi vill ha ett starkt ålbestånd av många olika skäl. Ett av de bästa skälen är att det också möjliggör att den typen av traditioner och näringar kan överleva och vara hållbara över tid. Där är vi inte i dag. Även om vi i dag har lite olika roller som ledamöter och företrädare för regeringen tror jag att vi i grund och botten är överens om just den saken.

Anf. 8 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaren, statsrådet Baylan!

Ålfiskarna har skarvar, vattenkraftverk, restriktioner och generationsskiftesförbud att kämpa mot. Hotet om ett totalförbud för fiske av vuxna ålar finns också. Senast det röstades om det i EU var 2017.

Om ett totalförbud under ett antal år skulle röstas igenom riskerar kulturen att försvinna helt. Ålfiskarna skulle då börja försörja sig på annat, och vem skulle våga eller ens vilja eller kunna gå tillbaka till ålfiske när traditionen dör ut?

Vi måste därför levandegöra ålfisket. Vad tror statsrådet om att i EU verka för att få hela Ålakusten skyddad som ett immateriellt världsarv genom Unesco? Det skulle innebära att traditionen och kulturen skulle skyddas. Jag vet att det finns människor och organisationer som redan verkar för och hoppas på det. Min enkla fråga är hur man ser på att ta det med till EU.

Anf. 9 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig börja med att tacka både interpellanten och Ann-Charlotte Hammar Johnsson för en bra diskussion i en angelägen fråga.

Jag tror att vi i grunden är överens om att ifall vi också i framtiden ska kunna ha ett ålfiske krävs det att vi gör vårt yttersta, i form av insatser när det gäller att minimera vattenkraftens påverkan, skarvens påverkan och genom att arbeta för att se till att många av ålynglen överlever. Det är en ganska komplicerad livscykel de har framför sig i vattnet. Det i sin tur kan säkra en population som kan börja växa sig starkare. Då kan vi också vara helt säkra på att vi kan ha ett ålfiske framåt i tiden.

Jag tror att det i grund och botten är detta vi ska fokusera vårt arbete på med hjälp av de fonder som vi har inrättat. Det handlar om de förändringar som nu sker inom vattenkraften, till exempel när det gäller moderna miljökrav, men också naturligtvis de övriga fonder som exempelvis HaV har till sitt förfogande för att kunna göra det här.

Vi ska naturligtvis också fortsätta jobba tillsammans med Europeiska unionen. Som svar på Runar Filpers fråga utesluter jag inte några åtgärder som vi på fullaste allvar tror kan säkra upp ålbeståndet och därmed också i längden möjliggöra fiske på ett sätt som bidrar till och utvecklar kulturarvet och den besöksnäring som detta kan vara en del av.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 10 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Runar Filper har frågat tidigare landsbygdsministern hur hon ser på att medel ur Viltvårdsfonden, som finansieras med jägarnas pengar, nu ska kunna sökas av organisationer vars syfte är att motverka jakt. Han har även frågat var hon anser att gränsen går för vad som är viltvårdande insatser samt om hon anser att det allmänna uppdraget, som inrättades efter riksdagsbeslut 1938, kan rivas upp utan riksdagsbeslut.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag vill, likt tidigare landsbygdsministern vid flera tillfällen tidigare gjort, understryka att det allmänna uppdraget inte är avskaffat. Det är utvecklat för att klara rättslig granskning och prövning, samtidigt som vi värnar den viktiga roll som jägarkåren som folkrörelse har inom svensk viltvård.

Det har, fru talman, under en längre tid riktats rättslig kritik mot utformningen av det allmänna uppdraget, framför allt att det är problematiskt ur upphandlingsrättsligt hänseende.

Som bekant inledde EU-kommissionen år 2016 ett pilotärende mot Sverige. Ärendet stängdes den 12 juni 2020, då EU-kommissionen godtog Sveriges svar att det på regeringens initiativ pågår en översyn av tilldelningen av medel ur Viltvårdsfonden och att den omfattar gränsdragningen mellan bidrag och vad som måste upphandlas i enlighet med upphandlingsdirektivet.

Det har under åren genomförts ett antal försök att anpassa det allmänna uppdraget till just upphandlingslagstiftningen. För att skapa ett långsiktigt effektivt, hållbart och transparent förfarande för tilldelningen av medel ur Viltvårdsfonden beslutade regeringen den 7 januari 2021 att bland annat uppdra åt Naturvårdsverket att ombesörja att åtgärder som rör viltövervakning, trafikeftersök och klövviltsförvaltning utförs. För detta får medel ur Viltvårdsfonden användas, och upphandlingsreglerna ska beaktas.

Det nya upplägget utgör en utveckling av Svenska Jägarförbundets roll. En anpassning har skett till bland annat upphandlingslagstiftningen. Svenska Jägarförbundets särställning inom landets viltvård kommer dock att bevaras genom att regeringen från och med 2022 avser att tilldela förbundet ett flerårigt organisationsbidrag ur Viltvårdsfonden för dess riktäckande viltvårdsarbete.

Vidare, fru talman, har regeringen beslutat om förordningen (2021:12) om vissa bidrag ur Viltvårdsfonden, genom vilken ideella rikstäckande organisationer kan söka bidrag ur fonden. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet och beslutar om bidrag. För att kunna få bidrag måste en organisation uppfylla de krav som anges i förordningen. Det krävs bland annat att organisationens verksamhet syftar till att främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med jaktlagen (1987:259) samt att organisationen är riksomfattande och demokratiskt uppbyggd.

Enligt 41 § jaktlagen är det regeringen som bestämmer hur Viltvårdsfondens medel ska användas. För mig och regeringen är det centralt att föra en god dialog med olika intressenter som berörs av regeringens beslut och hantera frågor på ett inlyssnande och respektfullt sätt.

Regeringen anser att de beslutade förändringarna, utöver att göra förfarandet för tilldelningen mer förenligt med gällande lagstiftning, även kommer att främja landets viltvård i stort. Jakten och viltvården i Sverige har sedan lång tid tillbaka karaktären av en folkrörelse där det ideella engagemanget hos markägare och jägare spelar en avgörande roll. Regeringen har ingen intention att ändra på detta.

Anf. 11 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Sverigedemokraterna framhåller den svenska jakten och viltvården som en tradition med anor. Kraven på Sveriges jägare är och ska vara höga. De måste veta hur man bedriver en säker och etisk jakt och känna till hur de olika djuren ska förvaltas och hur samspelet i naturen fungerar.

Tack vare att alla svenska jägare måste ta jägarexamen har de svenska jägarna en av världens högsta kunskapsnivåer vad gäller jakt, djur och natur. Sverige har ungefär 300 000 registrerade jägare. Här finns utbredda kunskaper om jakt i allmänhet och om svenska naturförhållanden i synnerhet. Sveriges jägarkår utgör en ovärderlig kunskapsbank som i stor utsträckning besitter och för vidare kunskap om djur, natur och kultur.

Viltförvaltningen behöver fungera tillfredsställande, inte minst för att minimera trafikolyckor och skador för areella näringar men också för att viltstammarna ska vara friska och starka. Detta utgör i själva verket en förutsättning för långsiktigt hållbar jakt som ger värden i form av viltkött, naturkontakt och friluftsliv. Viltvårdsåtgärder syftar till att gynna viltets tillväxt och är ofta en förutsättning för att kunna bedriva jakt, samtidigt som de bevarar och ökar viltstammarnas storlek och produktivitet.

De olika viltvårdsåtgärderna utförs vanligen av jägare och jaktlag. Utbildning och rådgivning om viltvård ges av jägareförbunden. Här spelar våra jakt- och jägarorganisationer en helt avgörande roll. De besitter som sagt ovärderlig kunskap om våra djur och vår natur. Att då ta ifrån dem viltvårdens viktiga uppdrag som klövviltsförvaltning, trafikeftersök och viltövervakning är en lite märklig företeelse som egentligen bara kan existera i en miljöpartistiskt styrd regering. Som den tidigare landsbygdsministern Bucht sa till en tidning är det Miljöpartiet som har drivit på för att det allmänna uppdraget ska upphandlas.

Enligt Sven-Erik Bucht är det alltså Miljöpartiet som har drivit på i frågan genom åren. Men Jennie Nilsson, som var landsbygdsminister efter honom, förnekade i en intervju med Svensk Jakt att så var fallet. Miljöpartiet säger dock det motsatta, har jag läst: ”Detta är något som vi i Miljöpartiet har drivit hårt för att förändra, ofta har socialdemokraterna satt klackarna i backen och vägrat. Men nu äntligen har vi nått en överenskomst!”

Vad anser statsrådet Baylan? Är det hans partikamrat, tidigare socialdemokratiska statsrådet och landsbygdsministern Sven-Erik Bucht, som slirar på sanningen? Eller är det Miljöpartiet som gör det? Vem kan man lita på i denna regering egentligen, inte minst i den här frågan?

Anf. 12 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Jag tackar för denna interpellation, som handlar om det allmänna uppdraget – eller jakt- och viltvårdsuppdraget, som det egentligen heter numera.

Det finns en del frågetecken i svaret från statsrådet, som jag har läst och som han nyss läste upp. Jag vill börja med att det ska ha kommit rättslig kritik från flera aktörer. Jag har själv bara noterat en aktör som har påtalat detta, och det är Miljöpartiet. Jag skulle vara tacksam om statsrådet ville tala om vilka de andra är, ifall jag har missat någonting.

För Moderaternas del har vi drivit att landets viltförvaltningsdelegationer ska få mer att säga till om och att de ska få ta fler beslut. Det som nu sker är ju att makten går ut från landet och tillbaka till det offentliga och Naturvårdsverket.

Detta skapar orosmoln och bekymmer, eftersom jägarna har gjort ett fantastiskt bra jobb längs vägen. Det förtroende och den respekt som finns för Naturvårdsverket är lite naggat i kanten, för att uttrycka sig milt. Det går att höra och läsa på flera ställen. Man oroar sig också för den ökade centraliseringen, vilket är ett bekymmer i sig.

Fru talman! Offentlig upphandling nämns. Det syftar till att skapa långsiktighet i den här frågan. Det man undrar över beträffande lagstiftning är detta: Eftersom världsledande expertis säger att man ganska länge i det allmänna uppdraget inte har krävt offentlig upphandling blir denna frågeställning väldigt märklig, och jag skulle gärna vilja ha detta utrett. Det är alltså inte bara en svensk advokat som har sagt detta, utan det är världsledande expertis.

Lagen om offentlig upphandling gäller vid köp av varor och tjänster och byggnadsentreprenörer. Men den gäller inte bidrag. Eller är det en större förändring som är på gång? Tänker regeringen att även andra bidrag ska upphandlas? Ska vi syfta till att idrottsföreningar, fotbollsklubbar, ridklubbar, fiskeklubbar med flera ska upphandla? Det är också en fråga som jag har.

I statsrådets svar säger han att jakt- och viltvården i Sverige sedan lång tid karakteriseras av en folkrörelse där det ideella engagemanget hos markägare och jägare spelar en avgörande roll.

Med tanke på de frågor jag har skulle jag vilja veta varför det är så angeläget att flytta denna fråga från någonting som fungerar väldigt väl i dag.

Anf. 13 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Utan att upprepa mig alltför mycket kan jag säga att denna förändring inte kommer utifrån något missnöje med hur Jägareförbundet har genomfört detta, utan tvärtom. Inget är någonsin så perfekt att det aldrig kan förbättras, men jag tycker att det i långa stycken har fungerat väl. Förändringen kommer inte heller utifrån några konspirationsteorier av något slag, utan anledningen, fru talman, är precis den jag nämnde i mitt första anförande.

Man kan naturligtvis sticka huvudet i sanden och säga: Nej, vi tycker inte om det som EU säger, och därför struntar vi i det! Men båda ledamöterna är väl medvetna om att när Europeiska unionen inleder ett pilotprojekt och, i det här fallet, tittar på vårt sätt att göra saker och ting sker det inte av en slump. Ofta, men inte alltid, ligger det en anmälan bakom. Det ser man när man tittar på detta i enlighet med de lagar som har funnits tidigare, och parallellt med detta har också upphandlingslagstiftningen förändrats över åren. Det känner ledamöterna väl till, för det är inte så länge sedan detta röstades igenom just i den här riksdagen – fyra fem år sedan.

Det gällde en förändrad upphandlingslagstiftning också i detta sammanhang.

Vi är väldigt angelägna om att få bestämma om detta själva. Om vi inte hade gjort något hade vi riskerat att få ett beslut i Europeiska unionen som snarare hade bakbundit oss. Det var mot bakgrund av att vi aviserade till Europeiska unionen att vi avsåg att titta på frågan som man stängde sitt pilotprojekt förra året. Det är inte så länge sedan.

Detta är dessa två kunniga ledamöter väl medvetna om, även om jag förstår att det vid ingången av ett valår alltid är lite frestande att skylla på någon – i det här fallet på Miljöpartiet eller på lite allmänna konspirationer.

Dessutom kan vi, fru talman, som ett stöd för det jag säger se på resultatet. När den första behandlingen har skett kan vi konstatera att av de medel som har beviljats har lejonparten gått just till Jägarnas Riksförbund. Och varför det? Jo, naturligtvis därför att de, som jag sa tidigare, i långa stycken gör en heroisk insats när det gäller viltvården i vårt land. Som jag sa tidigare handlar det också ofta om ett ideellt engagemang.

Fru talman! När det gäller de medel som hittills har beviljats var det endast två av de totalt 18 organisationer som sökte bidrag i maj i år som beviljades bidrag. Den ena organisationen var Jägarnas Riksförbund, som fick 8,4 miljoner kronor, och den andra var en jakthundsklubb som fick 300 000 kronor. Det var dessa båda som fick bidrag, och jag menar att detta talar sitt tydliga språk.

Det borde också få ledamöterna att se fakta: Den här förändringen syftar just till att vi ska kunna utveckla uppdraget och naturligtvis se till att säkra att det sker i enlighet med de lagar och förordningar och de åtaganden Sverige har att följa som medlem i Europeiska unionen. Så, fru talman, låt nu inte något som egentligen inte är partiskiljande låta som att det är det, för det är det inte!

Anf. 14 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet! Förvaltning av övrigt vilt, till exempel älg, kronhjort och vildsvin, ska vara ändamålsenlig och ta hänsyn till lokala förhållanden vad gäller trafik, skogsbruk och jordbruk.

En alltför hög vilttäthet ger ökade viltskador – det vet vi – och stor påverkan på omkringliggande fastigheter. De senaste årens ökande viltskador på jord och skog behöver begränsas. De här frågorna kan jägarförbunden. Att ge Naturvårdsverket mer makt över detta är egentligen som att sätta bocken till trädgårdsmästare när de nu har tagit ifrån Jägareförbundet det direkta uppdraget med klövviltsförvaltning, trafikeftersök och viltövervakning.

Vi ser det som ytterst olyckligt att Naturvårdsverket kan ta undan en del av medlen i fonden för att kunna dela ut pengar till andra organisationer. Visst, det är bara Jägarnas Riksförbund som har fått 8,4 miljoner och klubben för fågelhundar som har fått 300 000 kronor – det stämmer. Men det här är ändå bara i sin linda. Vis av erfarenhet av hur Naturvårdsverket har arbetat och motarbetat jakt och så vidare tidigare kan man ha farhågor som kvarstår när det gäller detta.

Svensk jakt- och viltvård skulle må bra av att frikopplas från Naturvårdsverket, som ju har alltför många områden att hålla ordning på. Verket borde helt enkelt frigöras från jakt och viltvård.

Jakt och viltförvaltning är en viktig fråga för många människor i stora delar av landet och bör inte hanteras av en stor myndighet med så många andra ansvarsområden. Därför föreligger starka skäl att överföra detta ansvar från Naturvårdsverket till en renodlad myndighet för jakt- och viltfrågor. Det skulle tillföra en landsbygdsförankring med potential att skapa underlag för en bättre dialog med regionala myndigheter, jägarorganisationer, mark- och djurägare och landsbygdsbor i övrigt.

Det faktum att sprickan håller på att vidgas mellan stad och landsbygd gör att Sverigedemokraterna vill verka för en myndighetsutövning som håller ihop Sverige bättre, och en ny jaktmyndighet ser vi som en del i denna strategi.

Hur ser statsrådet på det faktum att riksdagens tillkännagivande från 2015 om att inrätta en fristående jakt- och viltmyndighet fortfarande inte har blivit verklighet trots riksdagsbeslut?

Det finns alltså ett riksdagsbeslut som har nonchalerats under sex års tid av denna regering. Här har den socialdemokratiskt och miljöpartistiskt styrda regeringen obstruerat vad Sveriges högsta beslutande organ beslutat om. Vad tänker statsrådet om det?

Anf. 15 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Interpellationen handlar alltså om det allmänna uppdraget eller, om man så vill, jakt- och viltvårdsuppdraget. Jag tar mina sista frågor igen.

Jag tycker att det är en tråkig retorik när man hänvisar till valrörelsen när vi pratar om angelägna frågor som vi har ett stort engagemang i. Jag skulle gärna vilja att också statsrådet ville prata om dem i stället för om någonting annat, som är något av spelteorier.

Det tas upp att man har haft pilotärendet från EU, och man säger från Sverige att man ska se över detta. Sedan har EU svarat med sitt och lämnat det därhän, och därefter är det upp till landet att göra saker och ting. Jag tycker att regeringen gömmer sig alldeles för mycket genom att använda EU som ett underlag för debatten.

Ska det fungera bättre – det kan det alltid göra? Svar ja. Men då måste man också kunna redovisa på vilket sätt någonting som fungerar i dag ska förändras till någonting bättre. Hur ska detta förbättras? Vad är det man vill åstadkomma som man inte får grepp om och som regeringen vill göra?

Jag skulle vilja fråga statsrådet om LOU – det raljerades lite över kunskapen kring det. Har vi fel när vi talar om att bidrag ska in under upphandlingsprocessen? Det är ingenting som vi har tagit beslut om tidigare. Är det på väg fram nu? Hur ska statsrådet då se till att bidrag kommer in under offentlig upphandling? Det får statsrådet faktiskt lämna svar på.

Sedan gäller det den rättsliga kritik som har kommit. Självklart vill man veta vilka de är. Man har läst att det är ett parti, Miljöpartiet, som har lämnat kritik. Det saknas information om andra. Man måste också kunna redovisa vilka de andra är.

Vilka är de andra som har lämnat kritik? Vad är det EU säger som inte Sverige kan göra? Hur kan LOU stå i vägen för bidrag? Hur tänker regeringen? Hur ska det bli bättre med den här nya ordningen?

Anf. 16 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Om utgångspunkten för hela debatten är att det allmänna uppdraget är avskaffat när det inte är det blir det naturligtvis funderingar över om det är ett inslag i en valrörelse snarare än fakta. Fakta är att det allmänna uppdraget i allra högsta grad finns kvar. Vi har gjort en förändring efter påstötning från Europeiska unionen – ja, det går inte att blunda för det. Ann-Charlotte Hammar Johnsson menar att detta har avslutats. Det avslutades efter att regeringen svarade EU-kommissionen att regeringen avsåg att se över det.

Det är klart att man därefter skulle ha kunnat låta bli att göra något, men då tror jag att man hade tagit en väldigt stor risk med en verksamhet som fungerar väldigt väl. Vi hade då kunnat få ett mycket skarpare beslut i Europeiska unionen än när vi själva förfogar över detta på det sätt som vi gör – till fromma för viltvården, ska jag säga.

Ja, man kan naturligtvis hålla på och banka varandra i huvudet mellan riksdagens partier, men det går inte att blunda för verkligheten och sticka huvudet i sanden när vi har förändringar i lagstiftning. Varför görs detta? Jo, det ska hållas enligt de lagar och förordningar som vi har i dag, inte bara utifrån hur de såg ut förr. Och här har det skett lagförändringar som både våra jurister och, som sagt, Europeiska unionen har uppmärksammat.

Fru talman! Runar Filper säger så här: Ja, vid första praktiska utfallet av den här förändringen ser det inte så dramatiskt ut, utifrån ett jägarperspektiv. Men hur kommer det att se ut framåt?

Jag menar nog att själva riktningen i grund och botten är densamma. Det beror på att man fortfarande måste hålla sig till samma lagar. Vi har inte gjort om definitionen av viltvård till exempel, utan det är samma regler som har gällt tidigare och som i många stycken har levererat goda resultat. Det vill jag verkligen ge en eloge till landets jägare för.

Sedan vet vi – och det tror jag att vi alla är medvetna om – att detta inte är någon statisk verksamhet. Verkligheten förändras hela tiden. Ta de vildsvin som Runar Filper pratar om! Häromdagen presenterade jag förslag för att ytterligare stärka resurserna just för att vi ska kunna hantera vildsvinstammen. Det är klart att jägarna har en nyckelroll där. Ska vi kunna minska den ökande populationen av vildsvin krävs det naturligtvis att vi har den typen av systematisk viltvård. Då blir naturligtvis resurserna en nyckel. Det är mot den bakgrunden, tror jag, som det visar sig i de utfall som vi hittills har av den här förändringen att det är Jägarnas Riksförbund som har fått de resurserna. De gör nämligen just denna viktiga insats.

Anf. 17 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet Baylan. Hur ser statsrådet på att medel ur Viltvårdsfonden, som finansieras med jägarnas pengar, nu kan sökas av organisationer var syfte kan vara att motverka jakt? Det tror jag inte att jägarna blir så glada över.

Svenska Rovdjursföreningen har redan erhållit statliga medel ur anslag 1:2 *Miljöövervakning m.m.* De fick dock inga bidrag ur just Viltvårdsfonden denna gång, men de ansökte om 2,3 miljoner som skulle användas för information och utbildning om de stora rovdjuren.

Var anser statsrådet att gränsen går för vad som är viltvårdande insatser? Var ligger den demokratiska grunden i att riva upp ett demokratiskt taget beslut utan att ta hänsyn till det parlamentariska läget? Anser stats-

rådet att det allmänna uppdraget, som inrättades just efter ett riksdagsbeslut 1938, kan rivas upp utan riksdagsbeslut, bara så där? I min värld ska demokratiska beslut följas. Ska de rivas upp ska det ske i samma demokratiska ordning som när de en gång i tiden togs.

Det var några frågor.

Tack för denna debatt!

Prot. 2020/21:155
2 september

Svar på
interpellationer

Anf. 18 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig börja med att tacka både interpellanten, Runar Filper, och Ann-Charlotte Hammar Johnsson, som deltagit i debatten.

Hade det varit som det påståtts, att det allmänna uppdraget hade upphört, vilket är helt felaktigt, hade jag låtit precis likadan som interpellanten. Så är inte fallet. Det allmänna uppdraget finns fortfarande kvar, för vi har ett stort behov av det. Däremot har vi sett ett behov av att förändra det så att det också är i enlighet med de lagar och förordningar vi har och de åtaganden vi har gentemot Europeiska unionen. Vi gör det därför att alternativet, tror jag, hade varit att någon annan hade bestämt detta åt oss, och det tror jag hade varit ännu sämre. Det tror jag att vi kan vara helt överens om i denna kammare.

Jag kan lugna de jägare som lyssnar på den här debatten, men också interpellanterna. Avgifterna som samlas i den här fonden får användas för att främja viltvården och andra liknande ändamål som är i enlighet med jaktlagen, Runar Filper. Det är så det är. Det är alltså inte ändamålet och inte definitionen av viltvård som har förändrats, för det är i enlighet med lagen. Detta har myndigheter naturligtvis att följa fortsatt.

Sedan tror jag att både Runar Filper och Ann-Charlotte Hammar Johnsson väl känner till att jag som minister inte på förhand kan peka och säga något när det gäller just den typen av myndighetsutövande. Då tror jag att samma ledamöter ganska raskt hade KU-anmält mig för ministerstyre. Men när det gäller ändamålet och vad detta ska gå till regleras det i lag, och det har naturligtvis myndigheter att följa. Och när vi nu ser på den första praktiska användningen av den nya ordningen ser vi att det framför allt är Jägarnas Riksförbund som får pengarna.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2020/21:804 om svenskt kustfiske

Anf. 19 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Runar Filper har frågat tidigare landsbygdsministern hur hon ser på möjligheten att föreslå ett förbud mot trålning med fartyg större än tolv meter långa inom svensk ekonomisk zon, det vill säga tolv nautiska mil, för att på så sätt gynna det småskaliga traditionella kustfisket. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Regeringens övergripande inställning är att arbeta för ett hållbart fiske och för mer hållbara fiskemetoder och redskap samtidigt som vi genomför åtgärder för att förbättra havsmiljön. Likt tidigare landsbygdsministern in-formerat om vill jag understryka att en rad åtgärder har vidtagits och pågår

då det småskaliga och kustnära fiskets konkurrenskraft är en viktig fråga för mig och regeringen.

Fru talman! Det är Havs- och vattenmyndigheten som har regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna. Sverige, genom Havs- och vattenmyndigheten, genomför kontinuerligt datainsamling avseende fiskbestånden genom årliga övervakningsprogram. Tyvärr, fru talman, finns nedåtgående trender för strömmingen i centrala Östersjön. Orsakerna till de nedåtgående trenderna är dock inte entydiga eftersom det är många faktorer utöver fisket som kan påverka sillen eller strömmingen.

Tillräckliga vetenskapliga underlag som tydliggör orsakssamband är en förutsättning för att bedöma vilka åtgärder som är rätt att vidta för bevarande och förvaltning av fiskbestånden. Regeringen har uppdragit till Havs- och vattenmyndigheten att utreda hur fiskeregleringarna kan utvecklas för att skydda kustlekande bestånd av sill i norra Egentliga Östersjön. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 mars 2022.

Jag följer arbetet med att förbättra miljösituationen och kunskapen om fiskbestånden i Östersjön kontinuerligt. För mig och regeringen är det viktigt att det även i framtiden finns förutsättningar för ett småskaligt kustnära fiske och en konkurrenskraftig fiskerinäring som levererar och bereder fiskeriprodukter i hela vårt land.

Anf. 20 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaret på frågorna, Ibrahim Baylan!

Det svenska kustfisket står i dag inför stora bekymmer. Det mesta av fisken fiskas storskaligt av internationella fartyg som sedan mal ned fisken till fiskmjöl till boskaps- och fiskfoder. Samtidigt betas det kvarvarande fiskbestånden hårt av växande bestånd av säl och skarv.

Om det småskaliga kustnära yrkes- och fritidsfisket ska kunna bestå och om näringarna i våra kustnära orter ska kunna blomstra krävs åtgärder som begränsar såväl det storskaliga fisket som bestånd av säl och skarv i våra vatten. Därför behöver åtgärder vidtas för att komma till rätta med dagens hot mot det småskaliga och kustnära fisket samt levnadsvillkoren för företag och människor längs hela våra kuster. Om ingenting görs riskerar det småskaliga fisket att slås ut av industrifisket och det ökande beståndet av säl och skarv. De sistnämnda åsamkar samtidigt skada på fiskeredskap och den lokala naturen och bebyggelsen.

I Aftonbladet den 27 juni kunde vi läsa om att skandinaviska fiskares framfart i brittiska vatten hotar att utrota lunnefågeln. Det larmar Storbritanniens största miljöorganisation om. I många år har det pågått ett enormt industriellt fiske i Nordsjön. Mestadels är båtarna från Danmark. Några är från Sverige.

Lunnefågeln lever i Nordatlanten med fisken kungstobis som primär föda. Nu larmar Storbritanniens största miljöorganisation och ministeriet om att systematiskt fiske redan hotar den utrotningshotade lunnefågeln. Årligen tas hundratusentals ton av kungstobis ur Nordsjön, vilket har en påverkan på havsfåglar och annat djurliv. Det är likartat industriellt fiske som vi ser i svenska vatten. Båtarna kommer framför allt från skandinaviska länder. Danmark sticker ut, men även överfiske från Sverige hotar just lunnefågeln.

Fisket är ett så kallat industriellt fiske, vilket betyder att det inte är för mänsklig konsumtion utan för att utvinna fiskmjöl och fiskolja för jordbruksfoder och gödselmedel. Överenskommelser i EU, som bevarats efter brexit, ger utländska båtar näst intill exklusiv tillgång till kungstobisfiske utanför den brittiska kusten.

Vid och utanför Sveriges kust är det liknande bekymmer. Sill- och strömmingsbestånden i centrala Östersjön har minskat drastiskt sedan 70- och 80-talen. Industritrålare tar ut hela fiskekvoten av sill och strömming i ett mindre område, något som slår hårt mot de småskaliga yrkesfiskarna och skärgårdslivet. Det här har blivit ett stort och uppmärksammat problem inte minst utanför och i anslutning till Stockholms skärgård. Det har inneburit stora förändringar av Östersjöns ekosystem, vars kultur och funktion nu förändrats drastiskt. Småspigg har tagit över i ytterskärgården beroende på de låga strömmingsförekomsterna längs kusten. I innerskärgården, där strömmingen finns kvar, är spiggen inte lika talrik.

Om vi flyttar ut trålgränsen till tolv nautiska mil för alla trålare slår vi ut de småskaliga trålarna. Är regeringen beredd att på allvar se på konsekvenserna av utflyttning av trålgränsen och hur det skulle påverka de småskaliga kustfiskarna som trålar med mindre båtar? Hur många är de, och vilka båtar storleksmässigt skulle fortfarande kunna idka småskalig trålning innanför denna utdragna gräns? Hur kommer vi till rätta med detta? Det vill jag fråga statsrådet.

Anf. 21 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Det här är en interpellation som väcker stort engagemang, och jag har anmält mig till debatten för just det småskaliga fiskets skull.

Jag tänker hålla mig till Öresund med anledning av en debatt som jag i våras hade med dåvarande landsbygdsminister Jennie Nilsson om det småskaliga fisket och husbehovsfisket. I slutet av den debatten sa statsrådet följande: ”Jag vet att detta är en näring som är viktig inte bara för dem som fiskar. Den är mycket viktigare för människor som bor i dessa orter än vad man kanske inser tills den dagen den är hotad. Jag är väldigt tacksam för att vi har den här typen av diskussioner. Så fort pandemin är över hoppas jag kunna resa igen. Ett av de mål jag har är att exempelvis kunna besöka den här delen av Sverige.”

Min fråga till statsrådet Ibrahim Baylan är om han avser att ta upp den kastade handsken från partikollegan Jennie Nilsson och ta sig tid att komma ned till västra Skåne och titta på de kulturhistoriska värdena och hur husbehovsfisket fungerar i vardagen. Det är en fråga som i mångt och mycket liknar den debatt vi haft om ålfisket tidigare i dag.

Min andra fråga är om statsrådet och regeringen har för avsikt att ta till sig den information som förra statsrådet Jennie Nilsson i samband med den debatten omnämnde som ny fakta för henne, något som jag kommer in på.

Frågan rör Öresund och det pärlband av fiskehamnar som funnits där sedan stenåldern. Det finns en tradition som kopplar till dagens samhälle. Det småskaliga kustfisket har varit en naturlig och viktig del av västra Skåne. Yrken och företag har uppkommit kring fisket, till exempel båtbyggande. I dagens samhälle kopplar detta självklart till besöksnäring och turism, restauranger, kaféer, glassförsäljning och annan verksamhet som hör ihop med livet i hamnen med fiskarna som sköter båtarna och livligt diskuterar fångsterna kring bryggorna.

Fiskarna är en viktig del av att hamnarna hålls levande. Men ingenstans i Havs- och vattenmyndighetens underlag vill man ta upp husbehovsfisket, utan man vill totalförbjuda det. Man hänvisar till tumlarna, som sägs vara anledningen till förbudet. Med detta fokus ställer jag och många andra oss frågan: Hur har myndigheten resonerat? Tumlarbeståndet har ju ökat från 2015 till 2020 och gått från hotat till livskraftigt bestånd. Det innebär, fru talman, att beståndet av tumlare har ökat samtidigt som fiske har bedrivits. Källan till detta är Artdatabankens rödlista.

Tumlarbeståndet minskar alltså inte utan ökar i symbios med fisket som pågår. Det anser jag vara en väsentlig del att redovisa från myndigheten till regeringen när man föreslår förbud.

Jag vill också lyfta fram att uppdraget från regeringen till myndigheter och länsstyrelser borde vara att kombinera olika intressen med varandra på bästa sätt, inte att lägga en död hand över det som fungerar.

När det gäller just Öresund finns det under stora delar av året en väldigt hög koncentration av tumlare norr om Kullen, som sticker ut från Skånes västra hörn. Det gäller det område som enligt sjökortet ligger utanför 20-meterskurvan, som det heter. Man skulle kunna helt enkelt kunna freda det området.

Det finns alltså lösningar på tumlar- och fiskefrågan. Därför återkommer jag till den fråga som jag tog upp med Jennie Nilsson i våras när vi diskuterade och debatterade detta. Det gällde alltså ny kunskap som regeringen då inte hade och som hon tog med sig. Jag vill också veta om statsrådet är villig att komma och titta på detta i Skåne.

Anf. 22 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Själva grundfrågan för denna interpellation är hur vi ser på möjligheten att föreslå ett förbud mot trålning med fartyg längre än tolv meter inom svensk ekonomisk zon och på det sättet gynna det småskaliga traditionella kustfisket. Vi fick ju höra lite grann från Runar Filper om det som pågår i Nordsjön och de möjligheter som finns. Bara för att understryka fakta är det ju så, fru talman, att en medlemsstat får vidta så kallade icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånden och för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för de marina ekosystemen inom en gräns på 12 nautiska mil från baslinjen. Det framgår av artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning från december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken.

Det förutsätter dock att det finns tillräckliga vetenskapliga underlag som visar att det finns orsakssamband för att kunna vidta åtgärder. Det var mot den bakgrunden, fru talman, som jag i mitt inledande anförande sa att det i dag inte finns den typen av vetenskapliga underlag. Betyder det att det inte finns ett sådant orsakssamband? Nej, det behöver det inte betyda, utan det betyder att man kanske inte har tittat på det i tillräcklig grad. Men ska man vidta den typen av åtgärder måste man också ha vetenskapliga fakta för att det ska hålla. Det är nämligen en sak vad man själv vill och vad man kan misstänka, men man måste också visa att det *är* så.

Sedan är frågan komplicerad; precis som när det gäller ålen är det så att det inte finns bara en orsak. Vi pratade tidigare om skarven, och vi har diskussionen om sälar. Vi har även en diskussion om hur vi tidigare har behandlat vår vatten- och havsmiljö, vilket tyvärr också påverkar fiskbestånden. Sedan har vi själva fisket.

Själva grunden för fisket – oavsett om det gäller kustnära fiske eller fisket över huvud taget – är naturligtvis att vi kommer till rätta med bestånden och att de kan säkras och vara livskraftiga. Mitt svar är egentligen att jag självklart inte utesluter åtgärder men att det först måste finnas fakta på bordet att utgå ifrån. Det handlar om att kunna åtgärda rätt problem och om att den typen av åtgärder sedermera ska hålla även juridiskt.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson hade ett antal frågor, men låt mig bara kort säga att det är klart att vi ständigt tar emot ny information. Det är klart att det i sig påverkar såväl myndighetsuppdrag som regeringsbeslut, eller för den delen de förslag som vi lägger fram till riksdagen när det handlar om budgetbeslut och – naturligtvis – lagändringar.

I detta ska jag också säga att det, vilket jag tror att ledamoten är väl medveten om, nästan alltid finns motstridiga intressen som man måste försöka balansera och hitta en väg framåt med. I det här fallet ska vi alltså se till att vi har starka populationer av tumlare, strömming och så vidare, men det ställs också mot andra intressen. Ta till exempel den diskussion vi just nu har om havsbaserad vindkraft, som ju ofta ställs mot tumlare, möjligheten att fiska och så vidare.

För oss handlar det alltid om att med ny information se till att göra nya bedömningar och lägga fram förslag som är balanserade.

Anf. 23 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaren, Ibrahim Baylan!

Som vi hörde i den tidigare debatten om ålfisket berör skarvbeståndet även denna debatt. Beståndet behöver minskas kraftigt. Skarvens population i Sverige är ansevärt stor och innehåller många häckande par, och den påverkar fiskbestånden negativt, skapar en sanitär olägenhet för friluftslivet och reducerar skog och natur där fåglarna häckar. Därför vore en allmän jakttid på skarv bra såväl från förvaltningssynpunkt som ur ett naturvårdande perspektiv.

Vi vill se åtgärder mot allvarlig skada på fiske, fiskeredskap och växtlighet. Skarvens hot mot fiskbestånd som är rödlistade eller extra betydelsefulla för ekosystemet måste hållas efter. Skarvkolonier som bildas ska reduceras inom och i närheten av fredningsområden för fisk samt i närheten av bostadshus. Om kolonierna levde på de platser där de orsakar minst skada och olägenhet skulle det minska konflikterna.

Vi vill underlätta för fleråriga tillstånd gällande skyddsjakt samt för användande av andra jakt- och skrämselmetoder som komplement till den jakt med skjutvapen som bedrivs. Här vill vi förordprickning och oljering av ägg, vilket är effektiva metoder som skulle kunna reducera skarvförekomsten.

De senaste åren har även antalet sälur utmed kustlinjen ökat, vilket innebär allvarliga problem för kustfisket. Regeringen har nu beslutat om att möjliggöra licensjakt på gråsäl, vilket är bra. En sådan jakt bör också omfatta knubbsäl och vikare, som åsamkar liknande skador på fångster och fångstredskap i andra delar av kustbandet.

Licensjakt som utförs på liknande sätt som dagens regionala skyddsjakt skulle inte hota sälbestånden. Däremot skulle licensjakt på säl kunna vara ett sätt att minska konflikterna mellan sälarna och fiskenäringen, som känner av ökade skador på fiskeredskap och fångster.

I dag är det enbart tillåtet att skjuta säl vid skyddsjakt vad gäller knubbsäl och vikare. Det krävs ett tillstånd som kostar pengar och kännedom om var den får skjutas, för det är ett ganska komplicerat regelverk. Därtill är båtinnehav ett måste, och det tunga djuret – vars kött och skinn inte får säljas – måste omhändertas.

För att öka incitamenten och för att över huvud taget kunna nå upp till de kvoter som tilldelats vid skyddsjakt behöver en ersättning införas till säljägare. Då skulle fler kunna tänka sig att göra en insats för att fylla den tilldelade kvoten för skyddsjakt. På liknande sätt skulle ersättning kunna utgå vid den licensjakt på gråsäl som nu möjliggörs av regeringen. Därmed skulle också risken för tjuvjakt och skadeskjutna djur minska.

Sälforskaren S-G Lunneryd på SLU:s anläggning vid Havsfiskelaboratoriet i Lysekil, som jag tidigare har hänvisat till, föreslog för fyra år sedan skottpengar på säl som den enda lösningen på sälarnas stora tillväxt. I en artikel i GT uttalade sig samme forskare om att behovet av licensjakt är ännu större i Skagerrak, då den stora ökningen av knubbsäl är ett allvarligt hot mot torskbeståndet där.

Vad tänker statsrådet när det gäller debatten om att införa licensjakt på de två andra sälarterna, knubbsäl på västkusten och vikare i Bottenhavet och Bottniska viken?

Anf. 24 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Angående svenskt kustfiske, kustnära fiske och husbehovsfiske är det angeläget för fiskelägena i Öresund att de kan finnas kvar och ha en livlig aktivitet.

Det är olyckligt att det framkommit att det i svaren från Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsen inte har rapporterats till regeringen att tumlarbeståndet har ökat samtidigt som man fiskar. I våras talade tidigare statsrådet Jennie Nilsson om transparens från länsstyrelsen och samråd. Det ska sägas att något sådant inte hade skett då, innan sommaren. Jag skulle vilja veta vad som har hänt med den frågan sedan dess.

Såväl Båstads kommun som Höganäs kommun har skrivit i frågan, och det har även Mölles hamnförening, Kullens Fiskareförening, Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation, Höganäs Båtsällskap, Nyhamnsläge hamn, Arilds hamn, Bökebäcks hamn, Svanshalls hamn, Torekovs hamn, Kattviks hamn, Båstads hamn, Norrebro hamn, Burensviks hamnförening, Rammsjöstrands hamn, Gamlebro hamn Öllöv, Magnarps hamn, Nyhamns Såg & Båtbyggeri, Pensionat Strandgården & Byakrogen, Café Mölle, ett antal byalag och ett femtontal husbehovsfiskare. De har engagerat sig som man ska – och behöver – i den här frågan, utifrån den oro de besitter kring vart beslutet från Havsmyndigheten tar vägen.

Det är en angelägen fråga att man ska kunna fortsätta fiska. Statsrådet talar om att det måste finnas en balans – ja, men det finns svar på detta och exempel som är lämnade på hur uppgiften kan lösas. Det är ju så att tumlarna ökar. Det måste med i den här diskussionen så att man kan behålla husbehovsfisket. Jag hoppas att regeringen tar det med sig.

Anf. 25 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig börja i den sista änden. Det är klart att regeringen gör det, både utifrån den information som kommer och inte minst utifrån

det engagemang som framkom nu när Ann-Charlotte Hammar Johnsson läste upp hur många som står bakom detta. Men som jag sa tidigare är det ofta så att man med ny information måste titta över frågorna ordentligt och se till att det blir en bra balans.

Fru talman! I sitt tidigare inlägg frågade Ann-Charlotte Hammar Johnsson mig något som jag inte hann svara på, nämligen om min ambition. Vi har väl alla stort hopp om att vi med hjälp av vaccineringskampanjen håller på att komma till ett nytt stadium när det gäller möjligheterna att röra sig i landet och resa – också vi i våra roller som förtroendevalda och statsråd. Det är klart att vi vill göra det så fort det är praktiskt möjligt. Det kanske kan låta konstigt om jag som innovationsansvarig minister säger att jag börjar bli aningen less på skärmen. Det är en fantastisk teknik, men det finns ju inget som slår den typen av besök och att träffa människor live. Det är klart att jag ser fram emot att detta som har varit så svårt under pandemin nu förhoppningsvis kan vara möjligt: att resa ut i landet och ta del av engagemang, berättelser och förslag från människor som jobbar med detta till vardags eller har det som en del av sin fritid.

Fru talman! Runar Filper ställde en fråga om ytterligare åtgärder. Regeringen har ju redan vidtagit åtgärder, exempelvis när det gäller skarven som vi pratade om tidigare i samband med ålfisket. Det finns nu en möjlighet till skydds jakt som också en hel del länsstyrelser använder sig av. I maj i år införde vi dessutom möjligheten för enskilda att jaga skarv under vissa förutsättningar, just i akt och mening att komma åt en del av de problem som Runar Filper pekar på. Vi har också den skydds jakt på säl som ledamoten pekar på. Allt detta visar att vi har en pragmatisk inställning för att hitta just den balans som jag pratade om tidigare.

Det är klart att jag inte utesluter ytterligare åtgärder. Om det visar sig att en del av de åtgärder man vidtagit för att uppnå ett visst syfte inte fungerar måste man rimligtvis också titta över andra åtgärder och addera på med dessa så att man kommer i mål med det man vill åstadkomma. I det här fallet handlar det om det kustnära fisket; tidigare handlade det om ålfisket. Här tror jag att vi i grund och botten är helt överens om att vi ska vidta åtgärder, både för att kunna komma tillbaka till den goda traditionen med ålfisket och i det här fallet för att stärka fiskbestånden så att vi kan ha denna typ av fiske oavsett om det är professionellt eller för husbehov, som det talades om tidigare.

Anf. 26 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för det, Ibrahim Baylan!

Det här är ett viktigt ämne, vilket också ministern belyser. Ska vi kunna rädda det svenska traditionella, småskaliga kustfisket behöver en rad olika initiativ utredas och sjösättas av regeringen, precis som vi har pratat om här.

Utred konsekvenserna för det kustnära fisket av att flytta ut trålgränsen till tolv nautiska mil för större fartyg! Det är jätteviktigt.

Inled en dialog med Finland respektive Danmark om att flytta ut trålgränsen till tolv nautiska mil för större fartyg!

Underlätta för fleråriga tillstånd gällande skydds jakt på skarv!

Underlätta användandet av andra jakt- och skrämselmetoder som komplement till den jakt med skjutvapen som bedrivs, som oljering och prickning av ägg! Det här med skjutvapen är inte tillräckligt. Skjuter man in i kolonin flyr flocken fältet. Det är ganska svårt att jaga skarv på det viset.

Inför licensjakt på knubbsäl och vikare! Forskare har bett att så måste ske.

Inför ersättning för sälavskjutning, det som förr i tiden kallades skottpengar! Det är också någonting som har förordats av forskare. Det är nämligen det enda sättet att komma till rätta med den kraftiga tillväxt som ändå sker.

Jag hoppas att ministern är beredd att på allvar se på eller verkställa dessa nödvändiga åtgärder för att stärka det svenska kustfisket.

Därmed tackar jag för debatten. Det var trevligt.

Anf. 27 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig börja med att också tacka både interpellanten och Ann-Charlotte Hammar Johnsson för de inlägg som har gjorts i en viktig fråga. Här tror jag inte att det finns något partiskiljande. Målet måste vara att få tillbaka starka fiskbestånd så att vi både av kulturella skäl, av näringspolitiska skäl och av besöksnäringsskäl kan ha en livskraftig fiskeverksamhet.

Här är det ett antal åtgärder som behöver göras. En del av dessa har vi redan vidtagit; i andra fall måste vi ha vetenskapliga bevis för att kunna komma vidare. Jag är som sagt inte den som brukar börja med att utesluta åtgärder. Jag brukar dessutom vara försiktig med att säga att det bara finns en enda väg framåt. Så kan det ibland vara, men det är sällan. Ofta finns det ett antal samverkande faktorer som kan hjälpa till att hitta den balans i en fråga som jag pratade om tidigare.

Vi jobbar med detta och kommer att fortsätta göra det. Jag räknar med att också ledamöternas engagemang i frågan kommer att fortsätta, så vi lär väl både ses och höras i denna fråga, antingen i utskott eller i denna kammarare.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2020/21:805 om ett projekt för att rädda ask och alm

Anf. 28 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Staffan Eklöf har frågat miljö- och klimatministern om ministern kommer att se till att starta ett projekt, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, som verkligen kan rädda alm och ask, hur mycket regeringen kommer att anslå till projektet i årets höstbudget samt om regeringen kommer att arbeta aktivt för att modernisera gentekniklagstiftningen. Arbetet inom regeringen, fru talman, är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Regeringen har den 28 april i år mottagit ett tillkännagivande om åtgärder mot almsjuka och askskottsjuka från riksdagen. Beredning av tillkännagivandet pågår inom Regeringskansliet. Även arbetet inför budget-

propositionen 2022 pågår för närvarande inom Regeringskansliet, och regeringen återkommer till riksdagen senare i september.

Regeringen anser att den sammantagna GMO-lagstiftningen behöver ses över när det gäller genomförandet för viss användning av nya genomiska tekniker med anledning av den nyligen publicerade studien från Europeiska kommissionen. Regeringen kommer att, inom ramen för den pågående processen inom EU, verka för en lagstiftning som är ändamålsenlig och tar hänsyn till risker på ett proportionerligt sätt och som är flexibel så att den står sig också vid teknisk utveckling.

Anf. 29 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru talman! Tack till ministern för svaret!

Vi debatterar i dag en synnerligen viktig miljöåtgärd, nämligen åtgärder för att rädda ask och alm från utdöende. Min centrala fråga är om regeringen tänker vidta dessa åtgärder eller inte. I så fall måste de tas med i budgeten. Jag har förståelse för att alla slutliga satsningar i budgeten kanske inte är färdiga och att man inte kan gå ut med allting. Men regeringen har ju släppt några satsningar redan, så man börjar väl bli lite färdig.

Ministrar brukar också säga åtminstone någonting om att ett område är viktigt för att väljarna inte ska tro att ministern struntar i området – förutsett att ministern nu verkligen tycker att det är viktigt, förstås. Då undrar jag: Betyder tystnaden att regeringen inte har bestämt sig för om detta är viktigt eller inte? Jag begär inte att ministern ska säga en summa i budgeten, bara om man tänker genomföra projektet. Detta projekt har ju riksdagen bestämt att regeringen ska genomföra.

Varför är det då viktigt? Almen har drabbats hårt av almsjukan. Det är en skadesvamp som har kommit in i Sverige och Europa. Man har haft en metod att övervaka och bekämpa den genom att såga ned sjuka träd, men detta har misslyckats. Naturvårdsverket anser att man bör ge upp. Därför måste vi hitta nya metoder.

De här trädarterna kan inte räddas på annat sätt än att de får resistens mot skadesvampen. Andra möjligheter är uttömda. Får de inte resistens mot skadesvampen kommer de att utrotas. Det gäller almen i synnerhet, men asken är också väldigt illa där. På dessa två trädarter finns det även arter som är helt beroende av träden och som också kommer att dö ut.

Ministern bör ju veta om man tänker sätta igång ett sådant här projekt, och då tänker jag att ministern kan säga det i dag. Riksdagen har ju givit regeringen detta till känna. Situationen för almen är akut, liksom för arter som är beroende av almen. Projektet är också en av de mest miljöeffektiva åtgärder som kan tänkas.

Ett hundratal arter kan räddas från utrotning för den ynka kostnaden av 2 miljoner kronor per art. Det finns ingenting som är jämförbart med det i effektivitet. För att reservatavsättningar, som är den stora frågan för den nuvarande regeringen när det gäller att bevara arter i skogen, ska vara en lika effektiv metod måste 5 000 arter räddas från utrotning under en tioårsperiod.

Det slutar inte där. Det här är en metod som kan användas mot framtida skador som kan drabba andra trädarter. Trädarter vet vi många gånger utgör grunden för ekosystem. Då blir min fråga: Menar ministern att han inte vet om han ska genomföra riksdagens tillkännagivande eller inte?

Prot. 2020/21:155
2 september

Svar på
interpellationer

Anf. 30 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag har under de 17 år som jag har haft förmånen att sitta i denna kammare eller i regering alltid känt en stor respekt för de beslut som tas av den folkvalda församlingen. De behandlas naturligtvis med den seriositet de förtjänar.

Tillkännagivandet kom in i april, och det bereds, precis som jag sa i mitt första anförande, på Regeringskansliet. Låt mig vara väldigt tydlig med – och jag tror också att Staffan Eklöf väl känner till detta – att med den förvaltningsmodell som vi har i vårt land är det inte regeringen som startar projekt. Det är väldigt få projekt som regeringar, oavsett färg, startar. Vårt svenska regeringskansli är i ett internationellt perspektiv relativt litet. Till sitt förfogande har man i stället stora myndigheter, expertis och forskningsinstitutioner, inte minst universitet och i det här fallet dessutom SLU.

Parallellt med att vi bereder det här tillkännagivandet är det klart att det också pågår arbete, och det tror jag att Staffan Eklöf väl känner till. Låt mig nämna några exempel som inte bara handlar om ask och alm. Det pågår ju tyvärr väldigt mycket som oroar när det gäller skogsskador av olika slag och som i det här fallet hotar att slå ut hela populationer.

Vi har Skogforsk som vi bidrar med resurser till tillsammans med branschen. I det senaste ramprogrammet, som sträcker sig från 2021 till 2024, bidrar vi med 50 miljoner kronor via forskningen för att lära oss mer om orsakerna men också om vilka åtgärder som vi behöver vidta för att både kunna förebygga och åtgärda när skador eller parasitangrepp av olika slag uppstår.

Det andra, som vi ganska nyligen har inrättat, är det skogsskadecentrum som har inrättats vid Sveriges lantbruksuniversitet. SLU har fått 30 miljoner kronor för det här ändamålet, och det är naturligtvis av flera olika orsaker, men just detta är ett av de skäl som finns. Vi behöver lära oss mer och ta fram fler metoder för att stävja problemen.

Jag ska i ärlighetens namn säga, med ganska stor ödmjukhet, Staffan Eklöf, att ofta är det så att om saker och ting är väldigt enkla brukar de genomföras ganska snabbt. Men jag tror tyvärr att en del av de utmaningar vi har när det gäller både ask och alm och granbarkborre eller vad det nu kan vara inte är så enkla som det låter, och därför behöver man inte bara ett projekt. Ibland kan man också behöva öka resurserna till forskningen, som vi har gjort, men också från ett flertal myndigheter och forskningsinstitutioner ta fram nya metoder, för verkligheten är som bekant inte, och inte i det här fallet heller, särskilt statisk.

Klimatförändringar och annat gör att vi ständigt kommer att behöva dras med nya utmaningar, oavsett om det är nya parasiter som tar sig in och som vi inte tidigare har haft i vår fauna eller att vädret i sig förändrar saker och ting och gör att vi hela tiden måste förändra våra metoder.

När det gäller själva tillkännagivandet tar vi det självklart på fullaste allvar. Ja, vi jobbar med det, och när vi är klara med beredningen i Regeringskansliet kommer vi naturligtvis att svara riksdagen, som Regeringskansliet alltid gör.

Därutöver genomför vi som sagt ett arbete när det gäller just skogsskador och parasiter med mera. Det arbetet kommer att fortgå. Jag ser framför mig – tyvärr, ska jag säga, Staffan Eklöf – att arbetet med det kommer att

Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru talman! Det var endast det sista som var trösterikt, tycker jag, i ministerns svar.

Jag vill börja med att rätta till en sak som jag ser som en felaktighet, nämligen att regeringen inte kan starta projekt. Det måste vara en semantisk fråga. Låt oss kalla det uppdrag i stället. Specificerade uppdrag kan regeringen ge – det går alldeles utmärkt. Man har gjort det till exempel med Skogsskadecentrum, precis som ministern tar upp.

Ministern hänvisar till satsningen på just Skogsskadecentrum som en av lösningarna på detta. Men nu är det som så att rapporten från Skogsskadecentrum redan fanns inför debatten i kammaren när riksdagen fattade beslut om att ge ett tillkännagivande till regeringen. Majoriteten insåg att Skogsskadecentrum inte har en sådan inriktning att det kan rädda alm och ask.

Jag har rapporten här, och jag ska läsa ur den. Man ska sammanställa kunskap, generera ny kunskap, sikta på kompetensutveckling, rådgivning, övervakning, analys av risker, inventeringar och sammanställningar. Man ska ägna sig åt tillsyn, övervakning och förvaltning av biotopskyddsområden och stå för rådgivning och koordinering.

Men för almens vidkommande är vi bortom det. Detta kommer inte att hjälpa almen, och det insåg majoriteten. Vi har kommit förbi punkten att lära sig. Nu måste vi vara operativa. Det är det enda som kan rädda almen och förmodligen också asken.

Socialdemokraterna tog upp Skogsskadecentrum även i den förra debatten vi hade, och jag ser det som att Socialdemokraterna försökte sig på en fint. Riksdagens majoritet genomskådade den och röstade för Sverigedemokraternas förslag.

Sedan har vi andra initiativ som är egeninitierade. Det finns ett på Skogforsk som har beröringspunkt med detta och ett på Sveaskog som har stark beröringspunkt med detta. Det senare är ett initiativ som är mycket berömvärt. Jag tolkar det som att Sveaskog har tröttnat på regeringens passivitet och försöker göra någonting på egen hand. Men deras lovvärda initiativ är inte tillräckligt. För det första handlar det om en halv miljon, och för det andra vill de, som de skriver, göra det som de kan tillsammans med andra. De kommer att kunna göra ett viktigt bidrag, men de kommer inte att kunna dra hela det här lasset själva.

Med detta som underlag röstade riksdagens majoritet igenom ett tillkännagivande till regeringen om att göra det som saknas. Vad är det då som saknas? Jo, regeringen ska ge ett uppdrag till en myndighet eller ett forskningsinstitut att ta fram och genomföra ett växtförädlingsprojekt som ska ge våra vilda almar resistens mot almsjukan och våra askar resistens mot askskottsjukan med syftet att rädda de här två träarterna från utrotning.

Det kommer inte att vara möjligt att nå det här målet om man inte ger ett uppdrag till en mycket potent aktör och med det tydliga slutmålet att rädda ask och alm.

Svar på
interpellationer

Anf. 32 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Med den respekt som jag har för riksdagen svarar jag såklart när jag kommer hit på de frågor som ledamoten ställer. Frågan från ledamoten i fråga var: Kommer ministern att se till att starta ett projekt? Och då svarade jag på den frågan att regeringen startar väldigt få projekt. Det är som ledamoten säger att när vi väl har berett ärendet, i det här fallet ett tillkännagivande, från riksdagen kommer det att landa i en slutsats, och den slutsatsen kommer vi naturligtvis att återkomma med till riksdagen.

Som ledamoten säger är det så, fru talman, att mycket av den här utvecklingen har ett ganska snabbt förlopp. Vi kan ta almsjukan som ett exempel, som ledamoten också pekar på. Där kan sjukdomsförloppet gå väldigt snabbt: Träd kan insjukna och dö på några veckor. Det finns dessutom i dag över almens hela utbredningsområde. Det är såklart en väldigt stor utmaning.

Det är mot den bakgrunden jag nämner ett antal initiativ. Ledamoten lägger också till Sveaskog. Jag har statsministerns uppdrag att förvalta Sveaskog, och det är klart att jag känner väl till vad de gör.

Det blir lite grälsjukt, Staffan Eklöf, att stå där och säga att allt bra som görs har någon annan tagit initiativ till medan regeringen inte gör någonting. Många av de här initiativen kommer till antingen via just de uppdrag som vi pratar om eller, när det gäller bolagen, i ganska direkt och kontinuerlig dialog med Näringsdepartementet, som förvaltar de allra flesta av de statliga bolagen. När det gäller både almsjukan och askskottsjukan tror jag alltså inte att det behövs politisk träta.

Vi gör ett antal saker. Vi tittar igenom just tillkännagivandet, men vi tittar också, utifrån den utmaning som finns när det gäller både almsjukan och askskottsjukan, på att vidta ytterligare åtgärder för att göra vad vi kan där det redan finns men också på möjligheter att, som i fallet med Gotland, fortfarande förhindra och förebygga att det sprider sig.

Det är inget enkelt jobb. Jag hade önskat att det var så enkelt som ledamoten låter påskina. Men vi kommer att göra vårt yttersta för att förebygga och förhindra eller, där det redan har spridit sig, se vad vi kan göra för att inte hela populationen ska slås ut.

Anf. 33 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru talman! Jag ber om ursäkt för att jag är tydlig, men det är viktigt att vara tydlig i den här frågan. Jag är rädd att regeringen slår sig till ro och duckar och gömmer sig bakom de initiativ som har tagits och som är uppenbart otillräckliga, enligt mitt sätt att se på saken. Dessutom kan man inte lita på egeninitierade projekts fortbestånd. Det här är åtgärder som måste löpa i storleksordningen 15 år för att vi ska lyckas rädda alm och ask. Annars kommer det inte att gå.

Jag hoppas att regeringen, när regeringen lägger budgeten, kommer att göra en tydlig och offensiv satsning av något slag, helst i linje med det jag beskriver. Jag har till och med försökt hjälpa regeringen med hur man kan tänka.

Det är en synnerligen viktig fråga för miljön. Jag undrar om inte regeringen borde vara lite orolig över sitt eftermåle om man inte tar frågan på allvar. Som jag ser det kan regeringen välja att bli antingen miljöhjältar eller miljöbovar.

Vi kommer att följa ärendet. Och vi kommer att hålla regeringen ansvarig för det som görs och i synnerhet det som inte görs. Men jag sätter mitt hopp till att regeringen kommer med en satsning i budgeten, och då ska jag vara positiv. Det lovar jag.

Tack för debatten!

Prot. 2020/21:155
2 september

Svar på
interpellationer

Anf. 34 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag vill tacka Staffan Eklöf för att han initierat detta och för interpellationen. Jag måste också säga att det är första gången jag i denna kammare har hört en sverigedemokrat anklaga regeringen för att inte göra tillräckligt för miljön. I nästan alla debatter med en sverigedemokrat som jag har deltagit i, i den här kammaren eller på andra håll, har det snarare låtit tvärtom; vi gör alldeles för mycket, tar alldeles för stor hänsyn till naturvård och miljö och lyssnar alldeles för mycket på Miljöpartiet, som ofta anför och driver på för just biodiversitet, biologisk mångfald med mera.

Fru talman! Staffan Eklöf har inte varit inne på det, men det är klart att det förutom själva värdet i träden i sig finns ytterligare ett mycket starkt skäl. Just när det gäller den biologiska mångfalden och biodiversiteten i våra skogar blir träden oerhört viktiga. När de här sjukorna sprider sig blir de ett hot också mot ett antal av våra andra mål som handlar om just biodiversitet, biologisk mångfald med mera.

Vi kommer att jobba med det. Och precis som jag sa tidigare kommer vi, som vi gör med tillkännagivanden, att återkomma till riksdagen i lämplig ordning.

Fru talman! Jag vill tacka för debatten och önska både interpellanten och fru talmannen en trevlig eftermiddag.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2020/21:855 om cementbristens effekt på bostadsbyggandet

Anf. 35 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Ola Johansson har frågat mig vilka åtgärder, inom mitt ansvarsområde, jag är beredd att vidta för att upprätthålla den byggtakt som krävs i händelse av att en akut brist på cement uppstår den 31 oktober i år.

Regeringen följer sedan början av juli noga händelseutvecklingen kring Cementas ansökan om miljötillstånd i Slite på Gotland. Regeringen har även löpande kontakt med berörda företag, branschorganisationer och fackförbund och har bland annat tagit del av en gemensam skrivelse från bygg-, anläggnings- och gruvsektorerna kring konsekvenserna av den uppkomna situationen. En oberoende konsekvensbedömning av den uppkomna situationen har också genomförts.

Regeringen konstaterar att Sverige inom en överskådlig framtid har behov av cement för bland annat byggandet av bostäder och utveckling av infrastruktur. Ett produktionsstopp vid Cementas kalkstensbrott i Slite kan

få omfattande samhällskonsekvenser på kort sikt och bland annat innebära betydande svårigheter för bostadsbyggandet.

Regeringen aviserade på en presskonferens den 10 augusti att Regeringskansliet förbereder en tillfällig och tidsbegränsad lagändring i miljöbalken som ger regeringen möjlighet att besluta om fortsatt täkt- och vattenverksamhet under en begränsad tid. Den begränsade tidsfrist som då nämndes syftar till att avhjälpa den akuta situationen, men det kommer att krävas en stor kraftanstängning från olika intressenter för att minska sårbarheten både på kort och på lång sikt.

Den uppkomna situationen har visat att samhället är sårbart och beroende av en enskild insatsvara och en enskild leverantör. Samhällets motståndskraft mot sårbarheter i råvaruförsörjningen och tillgången till insatsvaror behöver stärkas. Samtidigt behöver en trygg vattenförsörjning säkerställas.

Regeringen avser att återkomma med långsiktiga och riktade åtgärder som syftar till att främja ett mer hållbart byggande och stärka samhällets motståndskraft rörande råvaruförsörjningen i byggsektorn, till exempel åtgärder som driver på den cirkulära omställningen. Regeringen avser också att se över möjligheten att stimulera forskning och innovation med fokus på ökad återanvändning, återbruk och utveckling av nya byggmaterial. Slutligen tittar regeringen på möjligheten att uppdraga åt Boverket att utreda om, och hur, införandet av gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan kan accelereras.

Anf. 36 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! Jag vill tacka för svaret.

Frågeställningen rör inte enbart den cementkris som uppstod i somras. Den är bredare än så. Sverige har stort behov av att bygga bostäder, och det finns redan många hinder – ekonomiska och praktiska. Till de senare hör bristen på planlagd mark, brist på personal i olika led och nu även akut brist på olika byggmaterial. Vi har brist på byggstål, armeringsjärn och liknande, vars pris har stigit med 35 procent det senaste året. Stomvirke i trä har gått upp med 40 procent i pris. Priset på OSB, ett skivmaterial för innerväggar, har stigit med 20 procent. Till följd av det stiger också priserna på andra träbaserade skivor.

Regeringen och framför allt Miljöpartiet för en politik som riskerar att ytterligare minska tillgången på sågade trävaror. Det är av yttersta vikt att vi för en politik som innebär att man kan öka träbyggandet utan att behöva betala för import av en råvara som det egentligen finns gott om i den svenska skogen, förutsatt att man tillåts avverka den.

Fru talman! Detta är ingen skogsdebatt. Men när man hör Märta Stenevi tala om cirkulär omställning ska man ha i åtanke att trävaruindustrin vid sidan om cementbristen också är djupt oroad över bristen på sågade trävaror. Lagernivåerna på de svenska sågverken har inte varit mindre på 20 år, och priserna rakar i höjden.

Denna debatt handlar egentligen om hur byggmålen ska nås, givet att vi redan har en brist och kommer att få en ännu större brist på byggmaterial. De varsel som planerades i somras till följd av det som sker med Cementsa kommer att läggas lagom till jul. Det kan röra sig om 100 000 till 200 000 anställda inom bygg- och anläggningsbranschen.

Statsrådet ägnar huvuddelen av sitt svar åt att beskriva att regeringen är i färd med att förlänga tillståndet i ytterligare åtta månader. Det kan hon göra eftersom jag vid den tidpunkt då jag ställde frågan inte var medveten om att regeringen planerade att skjuta cementkrisen framför sig och vinna tid genom att förlänga tillståndet med åtta månader.

Men av svaret framgår det också att ministern och regeringen visserligen inser allvaret men står tomhänta när det gäller åtgärder. Det kommer att straffa sig – genom byggstopp kommande höst, genom arbetslöshet och genom att en redan skriande bostadsbrist förvärras.

Regeringen har nu åtta månader på sig. Frågan som ställs är vilka åtgärder de tänker vidta under den tiden. Den ursprungliga frågan handlade om vad regeringen tänker vidta nu, men nu finns det ytterligare åtta månader att planera åtgärder.

Åtta månaders respit räcker inte. En förnyad ansökan om kalkbrytning i Slite kommer att ta flera år att utarbeta och behandla. Innan dess behöver man finna en lösning för hur 2 miljoner ton cement årligen ska bli tillgängligt för svensk bygg- och anläggningsindustri.

Som ett exempel på vad det handlar om i anläggningsindustrin kan jag ta infrastrukturprojektet Västlänken i Göteborgstrakten, där jag kommer från. När det ska anläggas behövs det 4 ½ ton cement och kalk per löpmetervägbank enbart för att stabilisera mark och minska risken för sättningar i leran. Utöver det kommer broar, viadukter och annat som ska gjutas. Kännetecknande för det är att det ställs speciella krav på sammansättningen, vilka inte enkelt kan uppfyllas med importerad råvara.

Frågan är då: Kommer import att lösa problemet med anläggningscement? Svaret är nej. Då är min fråga till statsrådet: Vilka åtgärder tänker regeringen vidta nu när det finns ytterligare åtta månader?

Anf. 37 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Till att börja med ska jag säga att frågan som ställdes just handlade om den akuta brist på cement som kan komma att uppstå. Jag vill också understryka att den här situationen inte har uppstått till följd av ett beslut från regeringens sida – eller för den delen från Miljöpartiets sida. I Mark- och miljööverdomstolens avvisningsbeslut framgår det väldigt tydligt att avvisningsgrunden var att den sökande, alltså Cementa, inte tillräckligt tydligt visat hur verksamhetens påverkan på grundvattenförekomsten ser ut. Jag kan, som ledamoten och talmannen säkert är väl medvetna om, inte uttala mig om de juridiska överväganden som ligger till grund för Mark- och miljööverdomstolens beslut och inte heller kommentera en pågående juridisk process.

Men vi kan nog alla vara överens om att den situation som har uppstått är väldigt allvarlig. Kalkbrytningen vid Slite står för 60–75 procent av Sveriges cementproduktion. Den situation som har uppstått och det stopp som hotar produktionen har blottat en allvarlig sårbarhet i centrala delar av samhällsbyggnadssektorn. Ett möjligt stopp skulle kunna få omfattande samhällskonsekvenser och riskera att skapa svallvågor in i flera samhällssektorer.

Detta är också anledningen till att regeringen på en presskonferens den 10 augusti aviserade att man förbereder en tillfällig och tidsbegränsad lagändring i miljöbalken som ger regeringen möjlighet att besluta om fortsatt täkt- och vattenverksamhet inom ramen för redan givet tillstånd under en

begränsad tid. Regeringen går alltså inte in i den prövning som ska ske enligt miljöbalken i domstol, men gör däremot en ändring som gör det möjligt att förlänga den tid som Cementa har på sig att bryta volymen inom det givna tillståndet. Det var detta som remitterades tidigare i veckan. Det syftar framför allt till att avhjälpa den akuta situationen, men ingen ska sticka under stol med att det kommer att krävas en stor kraftanstängning från olika intressenter för att minska sårbarheten både på kort och på lång sikt.

På lång sikt – detta behöver vi också ha med oss – måste vi stärka samhällets motståndskraft mot sårbarheter i såväl råvaruförsörjning som strategisk tillgång till insatsvaror. Det här har pekat på vad det innebär när en så central samhällssektor är helt beroende av en enda anläggning. Det skapar en enorm sårbarhet inför en mängd olika situationer som skulle kunna uppkomma. Samtidigt har vi en viktig uppgift i att säkerställa en trygg vattenförsörjning.

Den rapport som IPCC presenterade i augusti understryker hur akut klimatfrågan är och behovet av snabba insatser för att minska utsläppen globalt. Branschen har en färdplan för omställning, för mindre beroende och för bättre differentiering av olika byggmaterial. Nu kommer olika delar av samhället att behöva kroka arm för att snabba på den omställningen.

Vi i regeringen har aviserat att vi kommer att gå fram med flera åtgärder för att bidra till den här omställningen. Det kommer att handla om insatser för att stimulera återvinning och återbruk, stimulera innovation och forskning och även trygga vattenförsörjningen. Men det kommer att vara en mycket allvarlig situation. Det krävs att alla delar av samhället hjälps åt för att lösa den situation som har uppstått och samtidigt minska den enorma sårbarhet som har blottats när en hel sektor är så beroende av en enda anläggning i Sverige. Här har vi ett jobb framför oss att göra på den relativt korta tid som är kvar.

Anf. 38 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! Mitt syfte var inte att på något sätt utvärdera domstolens prövning – den är säkert rätt och riktig utifrån det underlag som man haft att ta ställning till – utan just att understryka allvaret i situationen. Jag förstår att Märta Stenevi också gör det. Men det är åtgärderna som krävs nu, och min fråga gäller dem.

För dem som importerar cement finns det begränsade möjligheter att öka från dagens 15 procent import. Ett par tre procent till kan det vara möjligt att importera. De anläggningar som finns utomlands ligger redan i taket av sin kapacitet och har såklart ett begränsat intresse av att förse Sverige med cement, samtidigt som de har egna behov att fylla. Vi talar då om anläggningarna i exempelvis Baltikum.

Återstår gör Nordafrika, Turkiet och Kina. Vid sidan av logistiska svårigheter och kostnader får vi då en betydande klimatpåverkan som vi inte kan påverka. Man kan fråga sig på vilket sätt vi uppnår våra klimatmål genom att exportera utsläppen från brytning och transporter, för att inte tala om bristerna det innebär att göra sig beroende av Kina i samhällsbygget på det sätt som många afrikanska stater blivit.

Att Sverige som ett litet land har blivit beroende på det sätt som statsrådet beskriver av en insatsvara, en leverantör och ett enda kalkbrott är visserligen ett problem. Men jämfört med ett beroende av import från länder som tar lätt på miljö, klimat och mänskliga rättigheter torde det vara hanterbart. Kalkbrottet i Slite hade med tillgång till hamn och än så länge brytningsbara tillgångar varit ett bättre alternativ alla dagar i veckan, förutsatt att alla aspekter i miljöprövningen kunnat accepteras.

Fru talman! Jag håller med om att det är viktigt med forskning och utveckling när det gäller återbruk och nya material. Det sker också i dag. Men även här finns det hinder. Så kallat entreprenadberg, stenmassor som blir över när man spränger till exempel tunnlar, är nu klassat som avfall och får inte användas som fyllning vid cementtillverkning.

Min poäng med den här debatten är inte att kritisera statsrådet för att hon inte inser allvaret utan att understryka att vi inte ska ta alltför lätt på effekterna av cementbristen som uppstår, vare sig nu eller längre fram. Det här är någonting som kommer att vara ett problem under mycket lång tid.

Tre av möbelföretagen oroas över hur deras medlemmar påverkas av att husgrunder och hisschakt inte kommer att kunna gjutas i samma takt som tidigare och av att det sker till en högre kostnad. Gruvindustrin oroas över hur malmen till det fossilfria stålet ska kunna brytas utan att man kan göra nya gångar och schakt i gruvorna. Vindparker till havs och på land kommer inte att kunna byggas utan fundament i betong. Och som framgått borde Trafikverket oroas mer över att den bristande tillgången på anläggningscement kommer att stoppa all nybyggnation till dess vi har en import av cement som uppfyller kraven.

Åter till Västlänken. Vi vill inte gärna se en uppgrävd stad med fortsatt trafikkaos beroende på att man under mycket lång tid inte kommer att kunna färdigställa ett av Sveriges absolut största infrastrukturprojekt.

Märta Stenevi och hennes kollegor är just nu i färd med att utarbeta en budget. Där ingår det att sätta mål för bostadsbyggandet som ska vara möjliga att följa upp. Låt mig omformulera frågan till att handla om det: På vilket sätt påverkar cementbristen, som blir akut nästa höst, byggandet och som en följd av det byggmålen? Vilka åtgärder kommer regeringen att kunna vidta för att bibehålla byggtakten? Eller kommer man att anpassa byggmålen till det man känner till om effekten på bostadsbyggandet av bristen på byggmaterial kommande år?

Anf. 39 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru talman! Jag ska börja med att säga, och verkligen understryka, att jag inte på något sätt tar lätt på den här situationen. Även när vi pratar om träbyggnation bygger det på att vi har grundläggning med betong. Framför allt är det här naturligtvis en stor risk för anläggningssektorn och för infrastrukturprojekten.

Jag är övertygad om att många företag är oerhört oroliga. Jag för också en dialog med branschen. Vi har fört den vid ett flertal tillfällen redan, och vi har flera sådana möten inplanerade framöver – just för att hitta vägarna framåt och för att förstå vad som krävs för att vi ska kunna hålla uppe byggtakten i den situation vi är i.

Om jag ändå ska tänka ett varv bakåt hade jag önskat att man hade känt denna oro redan tidigare och att vi hade haft en större medvetenhet, en större resiliens och en bättre riskhantering av situationen. Jag önskar att det hade funnits i hela det näringsliv som berörs. Det är klart att det inte är en okänd situation att tillståndet löpte ut, och det är inte heller en okänd situation att en provning pågår.

Jag tror att detta måste ses som en väckarklocka för hur vi ska undvika beroenden. Precis som ledamoten påpekar är ingen betjänt av vi skulle byta ett beroende av en anläggning i Sverige till ett beroende av import från Kina.

Frågan är då vad som krävs. Till att börja med måste den betong vi ska använda användas till rätt saker. Vi har i dag byggande där vi inte har bra alternativ till betong. Men vi har också i Sverige en väldigt stor användning av betong jämfört med en del andra länder och en stor möjlighet att göra omställningar.

Det pågår som sagt ett arbete för att skynda på processen med ett mer hållbart byggande. Vi har en stor möjlighet i att få fram ett starkare regelverk som också styr mot mer hållbara material. Vi kan främja ökad återvinning och återbruk. Vi kan också främja nya alternativ till cement. Det finns redan i dag alternativ som går att använda, och man behöver undersöka möjligheten att få fram mer material snabbare. Vi kan driva på statliga aktörer för att gå före i utvecklingen mot mer hållbart, resurseffektivt och cirkulärt byggande.

Vi har gjort bedömningen att det kommer att vara viktigt att främja ett ökat träbyggande. Vi har infört krav på klimatdeklaration, och vi tittar nu också vidare på om vi kan skynda på införandet av gränsvärdena för att just stimulera innovationen och framtagandet av nya material.

Det finns också ett antal utredningar som går hand i hand med dessa främjanden. Inte minst vill jag passa på att peka på utredningarna om hur man kan använda entreprenadberg och andra schaktmassor på ett sätt som kan bidra till en större hållbarhet och en större cirkularitet. Det här är ett arbete som är påbörjat sedan en tid tillbaka.

Det finns utredningar kring både klimaträtt och miljöprovningar och om hur processerna ska fungera. Men det gäller också provningsprocesser och regelverk för en hållbar försörjning av metall och mineral. Det pågår alltså mycket arbete i många ändar.

Men jag vill igen understryka att det här kommer att vara en situation som behöver lösas med gemensamma krafter från flera delar av samhället, för vi står inför en mycket problematisk situation och kort tid att ställa om. Det kommer att krävas mycket av både kreativitet och vilja från många delar av sektorn för att vi ska komma framåt i frågan.

Anf. 40 OLA JOHANSSON (C):

Fru ålderspresident! Det är när statsrådet redogör för de alternativ som finns och när hon lite grann på något sätt låter påskina att Sverige är ett land som förbrukar mycket cement som jag blir lite orolig.

Vi vet vilka behov vi har av cement. Vi är överens om att vi vill öka byggandet i trä. Men det innebär inte att vi gör oss helt oberoende av en sådan insatsvara som cement och kalk är.

Jag nämnde Västlänken som ett stort infrastrukturprojekt. Vi är båda överens om att vi borde bygga nya stambanor i Sverige. Det är uppenbart att bara ett sådant projekt, givet att 4 ½ ton cement går åt för att stabilisera i lera, också kommer att kräva detta byggmaterial i ganska stora mängder för att man ska kunna genomföra det. Vi kommer att ha kvar det här beroendet under väldigt lång tid alldeles oberoende av vad statsrådet säger om att öka återbruk eller göra sig mindre beroende av cement.

Jag påpekade tidigare att det finns stora fördelar med den plats där man har brutit och kommer att bryta kalk i ytterligare åtta månader med tanke på tillgänglighet till hamn och andra saker. Det gör att denna plats är lämplig. Som ett alternativ till att göra sig beroende av mer eller mindre tveksamma stater, framför allt Kina, i importen torde det vara ett alternativ som är bättre.

Vi har att förhålla oss till en situation där vi om åtta månader står utan cement igen. Det tar tre till fem år att göra en ny ansökan för Cementa, om det är Slite det handlar om, och då får man hoppas att det inte blir något överklagande på vägen.

Under alla förhållanden kommer det att uppstå en byggkris. Regeringen är den som ska se till att bostadsbyggandet inte bromsar in nu när det råder bostadsbrist i 212 av landets 290 kommuner. Statsrådet är svaret skyldig.

Anf. 41 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru ålderspresident! Jag ska börja med att kanske state the obvious och säga: Att göra sig oberoende och att minska beroende är, som ledamoten säkert är mycket medveten om, två olika saker. Vi kommer inte att kunna göra oss oberoende av cement inom en överskådlig framtid, men vi har en oerhört stor uppgift i att göra oss mindre beroende av en enskild insatsvara, och det raskt.

Vi befinner oss mitt i en klimatkris. Behovet av snabba insatser för att minska utsläppen är här och nu. Bygg- och anläggningssektorn står för en femtedel av våra inhemska utsläpp. Det är hög tid och ett bra tillfälle att också gå från ord till handling i den frågan. För att både kunna stärka samhällets motståndskraft rörande råvaruförsörjning i byggsektorn och främja hållbarhet i byggsektorn behöver omställningen till mer resurseffektiva eller alternativa byggnadsmaterial skyndas på. Det kommer regeringen att återkomma med åtgärder för, precis som har aviserats.

Inom överskådlig framtid kommer cement att behövas i vissa byggnader och konstruktioner, men vi måste nu se till att cementen används där den gör störst nytta. Detsamma gäller skogen: Träd gör mer klimatnytta i hus än när vi flisar ned och bränner upp dem.

Om vi ska klara av att leva inom planetens gränser – vilket vi måste – måste vi använda de ändliga naturresurser som finns på ett smart och effektivt sätt. Vi behöver mer cirkularitet, inte minst i byggsektorn. Vi måste klara både byggnationen av nya bostäder, vattenförsörjningen och ett system som inte gör sig beroende av vare sig enskilda anläggningar eller främmande stater. Det är den stora uppgift som vi nu har ganska kort tid på oss att försöka lösa.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2020/21:859 om Lantmäteriets handläggningstider

Anf. 42 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru ålderspresident! Carl-Oskar Bohlin har frågat mig vad som utgör en acceptabel nivå för handläggningstiderna hos Lantmäteriet enligt mig och regeringen och vilka åtgärder som jag och regeringen vidtar för att Lantmäteriet ska ha förutsättningar att handlägga ärendena inom denna tid.

Det är viktigt att kunna möta samhällets och medborgarnas behov samt de samhällsutmaningar som vi står inför, bland annat behovet av fler bostäder. Därför är det viktigt att vi i Sverige har en fastighetsbildningsverksamhet som är enhetlig, rättssäker och effektiv. Det är däremot inte ändamålsenligt att jag eller regeringen definierar vad som är en acceptabel handläggningstid.

Handläggningen av fastighetsbildningsärenden sker utifrån den fastighetsrättsliga lagstiftningen. Det är viktigt att påpeka att handläggningen inte består av ren administration utan av ett omfattande juridiskt utredningsarbete, där olika fastighetsrättsliga förhållanden ska klarläggas, mät- och karttekniska åtgärder ska genomföras och gränskonflikter eller andra konflikter kan behöva lösas. Detta arbete är viktigt och nödvändigt för att upprätthålla ett tryggt ägande av mark och ett tillförlitligt fastighetsregister, vilket i sin tur är en förutsättning för en fungerande samhällsekonomi.

Lantmäteriet fick under 2018 i uppdrag att ta fram ett nytt uppföljningssystem för handläggningstiderna inom fastighetsbildningsverksamheten. I dag följs verksamheten upp inom sju olika ärendekategorier. Utifrån redovisningen i årsredovisningen har den genomsnittliga handläggningstiden kortats i fem av sju ärendekategorier. I Lantmäteriets senaste tertialrapport för 2021 redovisar de dessutom ytterligare minskade handläggningstider inom samtliga av de sju ärendekategorierna, vilket är mycket glädjande.

Det är givetvis viktigt att handläggningstiderna inom fastighetsbildningsverksamheten inte är onödigt långa, men det är också glädjande att kunna konstatera att regeringens och Lantmäteriets åtgärder har haft positiv effekt för att komma till rätta med de långa handläggningstiderna.

Anf. 43 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru ålderspresident! Tack, statsrådet, för svaret! Man får väl säga att det är en påfallande nöjd bostadsminister som lämnar det här svaret, trots att situationen med lantmåterimyndigheten i Sverige i dag är djupt otillfredsställande.

Tittar man i samma årsredovisning som ministern refererar till i sitt svar kan man konstatera att handläggningstiden för privat bostadsbyggnad från 2016 till 2020 har ökat från 30 till 34 veckor. På området samhällsservice har det gått från 88 till 122 veckor under samma tid. Det är naturligtvis helt oacceptabelt.

Under de senaste 30 åren har vi genomgått en stor digitalisering i hela samhället. Den bör rimligtvis också omfatta Lantmäteriet – jag vet att den omfattar Lantmäteriet. Men trots det kostar en lantmåteriförrättning i dag fyra gånger mer i reella tal än vad den gjorde 1990. Och handläggningstiderna är ännu längre. Vad får vår befolkning för pengarna när de betalar för en lantmåteriförrättning? Det måste rimligen statsrådet kunna svara på.

Det är naturligtvis helt otillfredsställande att vi har så här långa handläggningstider. Jag ställde en fråga i interpellationen, men jag ställer den igen eftersom jag inte fick något svar: Vad anser ministern är tillfredsställande handläggningstider? Vad är en acceptabel nivå?

Det finns ytterligare en fråga i detta som är relevant. När vi har en så dysfunktionell lantmäterimyndighet som vi uppenbarligen har undrar jag: Varför tillmötesgår inte regeringen de kommuner som vill starta egna lantmäterimyndigheter? Det gör man inte trots att handläggningstiderna på den statliga lantmäterimyndigheten är så långa som de är i dag.

I ett tidigare svar på den frågan sa ministern att det beror på bristande kompetens hos de sökande kommunerna. Men det märkliga med det resonemanget är att regeringen, när man ska efterhöra om den erforderliga kompetensen finns, frågar *en* remissinstans, och det är den statliga lantmäterimyndigheten. Som man frågar får man svar – så känns det lite grann. Den statliga lantmäterimyndigheten vill uppenbarligen inte ha mer konkurrens i sin verksamhet.

Fru ålderspresident! Detta är ett djupt otillfredsställande förhållande. De kommuner som i dag brottas med långa handläggningstider, som är en hämsko för utvecklingen, har inte möjlighet att starta nya lantmäterimyndigheter eftersom regeringen nästan undantagslöst säger nej till dem. Man har sagt nej i sju av åtta fall sedan 2014 till etablering av nya kommunala lantmäterimyndigheter, som skulle kunna stärka konkurrensen och förbättra förutsättningarna för att få ned handläggningstiderna.

Anf. 44 OLA JOHANSSON (C):

Fru ålderspresident! Jag kliver in i den här debatten eftersom jag tycker att detta är en angelägen fråga.

Det är ju så – det ser man om man läser Lantmäteriets egen årsredovisning – att Lantmäteriets styrelse inte är lika nöjd som statsrådet är med Lantmäteriets måluppfyllelse. De bedömer att nivån är otillräcklig – det skriver de själva – och att man behöver stärka sin förmåga för att korta handläggningstiderna. De skriver: Osäkerheter i handläggningstid och höga förrättningskostnader är en kritik som når Lantmäteriet.

Men den kritiken når uppenbarligen inte regeringen. Regeringen borde ta till sig av Lantmäteriets självkritik. De redovisar i siffror handläggningstider i de flesta ärenden på uppemot och över ett år, och det är inte tillfredsställande. När det gäller privat bostadsbyggande har inte tiderna kortats utan snarare ökat till 34 veckor under de senaste åren. Och en så enkel sak som att justera ett andelstal i en vägsamfällighet, där alla andelsägare är överens om på vilket sätt det ska delas, kan enligt Lantmäteriet ta över 90 veckor.

Utan att vara lagfaren ägare till en fastighet man har köpt och betalat kan man inte ta lån i bank för att göra de investeringar som behövs. Att behöva vänta ett år på lagfart betyder att man kanske missar en turistsäsong om man har tänkt ha uthyrning. Du kan inte bygga stall och hallar för de djur och maskiner som du har skaffat när du ska modernisera den gård som du nyss har köpt. Upprustningen av ödehuset, som du har hittat, blir inte av under sommaren som du hade tänkt. Därför fortsätter det att regna in.

Det är mycket juridiskt arbete med mät- och karttekniska åtgärder, konstaterar statsrådet. Och det tar tid när det utförs på ett och samma ställe av handläggare som redan är överbelastade.

Lantmäteriets arbete med digitalisering är bra och nödvändigt. Det borde också kunna öka myndighetens egen effektivitet och göra det möjligt att decentralisera förrättningsverksamheter till kommuner, som Carl-Oskar Bohlin nämnde tidigare, eller till privata företag med ett bibehållet myndighetsansvar.

Det må vara så att regeringen nu inte anger en acceptabel nivå för handläggningstiderna, men det gör vi faktiskt när det gäller kommunernas behandling av bygglov som inte får ta längre tid än tio veckor. Ett planbesked får inte ta längre tid än fyra månader. Så är det också när det gäller länsstyrelsernas skyldighet att behandla överklaganden. Då kan man sätta upp mål och ställa krav på myndigheter och kommuner. Men när det gäller Lantmäteriet tillåter man år ut och år in att myndigheten fördröjer byggandet och samhällsutvecklingen på det sätt som de själva beskriver i sin årsredovisning. Det är detta som är – och så har det varit under lång tid – det andra stora hindret när det gäller bostadsbyggande: Lantmäteriets långa handläggningstider.

Detta är en sak som vi har diskuterat under många år. Då är det ändå förvånande att det trots att handläggningstiderna har minskat marginellt fortfarande är ett stort problem med Lantmäteriet. Jag tycker att det vore tacknämligt om regeringen kunde ställa lite högre krav på sin myndighet och också ange någon form av målbild när det gäller hur långa handläggningstiderna ska tillåtas att vara.

Anf. 45 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru ålderspresident! Jag vill börja med att säga att det gläder mig att frågeställningen om Lantmäteriets handläggningstider är uppe för debatt i kammaren igen och att effektiviteten inom förvaltningen är av största vikt.

Jag ska också understryka att handläggningstiderna inte är tillfredsställande. Men det är glädjande när vi ser att handläggningstiderna går åt rätt håll inom fem av sju områden och att tertialrapporten för 2021 tyder på att vi även i de sista två områdena nu börjar få ordning på handläggningstiderna. Jag hoppas att den trenden ska hålla i sig.

Ett förslag som vid flera tillfällen har lyfts av oppositionen är att man ska låta fler kommuner inrätta lantmäterimyndigheter. Det bedöms från fall till fall. Det finns grundläggande krav i lagstiftningen kring kommunala lantmäterimyndigheter, som bygger på att det ska gå att genomföra en rättssäker och pålitlig myndighetsutövning, eftersom det är det detta handlar om. I de fall där regeringen har avslagit ansökningarna har det handlat om att den gör bedömningen att det blir en för liten verksamhet för att man ska kunna upprätthålla detta.

Vi ser också att Statskontoret bland annat har pekat på att det är just det delade huvudmannskapet mellan stat och kommun och den inlåsning av personal och resurser som det innebär som delvis bidrar till de långa handläggningstiderna.

Vi ser helt enkelt inte i dag att det är ett självändamål att inrätta fler kommunala lantmäterimyndigheter eller ytterligare fragmentisera den verksamheten. Vi ser inte att det skulle innebära att fler lantmätare utbildas

eller blir verksamma. Däremot ska dessa prövas vid varje givet tillfälle, och det är också så det görs.

På kort sikt behöver arbetet vara fortsatt inriktat på att stärka och påskynda den positiva utveckling som ändå har inletts. På längre sikt kommer också digitaliseringens möjligheter att behöva användas för att effektivisera fastighetsbildningen.

Lantmäteriet har tidigare gjort uppskattningar att en ökad digitalisering kan innebära möjliga tidsbesparingar om cirka 5 till 10 timmar per ärende i effektiv handläggningstid. Det ska ses i relation till Statskontorets konstaterande om att den effektiva handläggningstiden för Lantmäteriets vanligaste ärendetyper i genomsnitt motsvarar en veckas arbete, det vill säga cirka 40 timmar. Här finns alltså stora besparingar att göra på de enklare ärendena.

Digitaliseringen är den enskilda faktor som har störst potential att leda till långsiktiga och hållbara effektiviseringar. Samtidigt har vi tillsatt fler utbildningsplatser för att på lite längre sikt också ha en bättre tillgång till lantmätare och därmed lösa det som är en stor faktor i den här problematiken, nämligen bristen på kompetenta lantmätare som kan utföra arbetet.

Anf. 46 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru ålderspresident! Omständigheten är alltså att det är samma moment som ska genomföras vid lantmäteriförrättning i dag som det var när fastighetsbildningslagen trädde i kraft 1972. Då gjordes allt arbete manuellt. Man fick slå i böcker och gräva i arkiv. I dag är detta digitaliserat, men trots det kostar förrättningen fyra gånger mer i reala termer och tar längre tid.

Det är någonting som inte står rätt till här, och ministerns enda synpunkt på det är att det är bra att utvecklingen går åt rätt håll. Men kan man ens säga att den gör det när det är så marginellt? Som jag precis redogjorde för har den genomsnittliga handläggningstiden för privat bostadsbyggande ökat med fyra veckor från 2016 till 2020 och för samhällsservice från 88 till 122 veckor.

Sedan talar ministern om att det skulle bidra till en fragmentisering av verksamheten att låta kommunen utföra det här uppdraget. Är det ministerns uppfattning om de 39 befintliga kommunala lantmäterimyndigheter som finns i dag att de fragmentiserar lantmäteriförrättningsverksamheten? Min uppfattning är att de i allra högsta grad bidrar till att få samhället att fungera i de delar där de är verksamma.

Ministern säger att det blir för små enheter. Men det kan också bero på att det i dag är i lag förbjudet för en kommunal lantmäterimyndighet att handlägga utanför sin egen kommun. Vi moderater har föreslagit att detta förbud ska hävas, det vill säga att en kommunal lantmäterimyndighet ska kunna utföra lantmäteriförrättningar även i andra kommuner för att på så sätt stärka konkurrensen. Vad anser ministern om detta? Kommer ministern att ta ett initiativ till en sådan lagändring? Det skulle ju kunna bidra till att det skapas större kommunala enheter.

Detta kokar också ned till att det är reglerat i lag hur en lantmäteriförrättning ska gå till och se ut. Då blir det lättvindigt att skylla på att de små kommunerna, bara för att det är fråga om små enheter, inte skulle ha erforderlig kompetens. Men de dimensionerar väl sina lantmäterimyndighe-

ter utifrån den arbetsmängd som de uppfattar att de kommer att ha på den lilla orten eller i den lilla kommunen?

Ett betydligt mer effektivt sätt än att bara gå till den statliga lantmäterimyndigheten och fråga vad den tycker om att få mer konkurrens från fler kommunala lantmäterimyndigheter vore vidare att i stället, om man är orolig för kompetensen i den kommunala lantmåteriförrättningen, se till att ha en fungerande tillsyn. Det blir ett moment 22 när regeringen ständigt säger att nej, tyvärr, ni får inte börja med lantmåteriverksamhet för vi tror inte att ni har erforderlig kompetens. Det blir omöjligt att bevisa en sådan sak eftersom regeringen hela tiden lutar sig på endast en remissinstans, och det är den statliga lantmåterimyndigheten.

Detta är djupt otillfredsställande, och regeringen har helt uppenbart ingen plan för hur man ska få bukt med detta. Det är beklagligt.

Anf. 47 OLA JOHANSSON (C):

Fru ålderspresident! Jag tänker inte utnyttja mina två minuter; jag hoppade in i den här debatten för att den förekom och för att jag har ställt en liknande, skriftlig fråga till statsrådet Stenevi som jag hoppas att hon besvarar på ett något tydligare sätt än vad som har gjorts i den här debatten. Men det får vi återkomma till då.

Jag vill bara understryka det som Carl-Oskar Bohlin säger om kommunala lantmåterier. Det är anmärkningsvärt att vi har en verksamhet som fungerar i huvudsak bra men som regeringen inte är intresserad av att vidareutveckla.

En annan aspekt på det hela är svårigheterna. Vi talar om att utbilda lantmätare – ja, men dessa lantmätare ska ta anställning någonstans, och då är det på ett enda ställe i Sverige, i Gävle. Jag utgår ifrån att om det fanns förutsättningar att som nyutbildad lantmätare ta ett arbete i sin hemkommun, eller nära den plats där man har utbildat sig, kunde det vara ett sätt att öka kapaciteten vid Lantmåteriet.

Den andra viktiga och positiva utvecklingen är Lantmåteriets arbete med öppna geodata och satsningen som man gör på digitalisering. Jag har svårt att se att en myndighet som ligger så långt i framkant när det gäller digitalisering, är ett sådant föredöme och ger ett sådant stöd till kommunerna inte ska kunna använda denna kompetens till att förbättra sin egen arbetskapacitet och på det sättet även stödja kommunala lantmåterier eller andra lantmåterier som får myndighetens tillstånd att bedriva en verksamhet under dess överinseende.

Både Kristdemokraterna och Moderaterna och framför allt Centerpartiet har många förslag på det här området, och vi kommer att återkomma till det i riksdagens behandling av motioner från den allmänna motionstiden lite längre fram. Det ska, återigen, också bli intressant att se på vilket sätt regeringen beskriver Lantmåteriets verksamhet i den budget som vi får ta del av om ett litet tag.

Anf. 48 Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP):

Fru ålderspresident! Jag kan börja med en kort bakgrund. Sedan Statskontoret presenterade sin rapport *Delat ansvar för fastighetsbildning* har regeringen bland annat bytt ut styrelsen och generaldirektören, tillfört medel till Uppsala universitet för att öppna en ny lantmåtarutbildning och också gett Lantmåteriet i uppdrag att förbättra uppföljningen av verksam-

heten och ta fram analyser över verksamhetens resultat. Till dess att de är tillfredsställande är det helt riktigt att det också syns i årsrapporten.

Lantmäteriet har å sin sida vidtagit åtgärder för ett effektivare nyttjande av sin personal, förändrat arbetssätt, kontinuerligt utbildat sin personal och också påbörjat ett stort arbete med att ta fram ett nytt handläggningsstöd.

Jag måste nog ändå vidhålla att det har gett resultat. Vi är på väg åt rätt håll. I årsredovisningen framgick att den genomsnittliga handläggningstiden har kortats i fem av sju ärendekategorier, och i den allra senaste tertialrapporten från Lantmäteriet redovisar de dessutom ytterligare minskade handläggningstider inom samtliga av de sju ärendekategorierna.

Här finns i dag ett behov av att hålla två bollar i luften. Å ena sidan är det ingen av oss som är nöjd med handläggningstiderna. Å andra sidan går det åt rätt håll, och vi behöver säkerställa att utvecklingen fortsätter.

När det gäller de kommunala lantmäterimyndigheterna vill jag återigen upprepa att varje ansökan behandlas utifrån dess förutsättningar. Det handlar inte om att börja arbeta med ärendena för att få kompetens, utan det handlar om att ha en tillräckligt stor verksamhet för att kunna ha så många anställda att man kan upprätthålla en rättssäkerhet även när det till exempel kommer väldigt stora, komplexa ärenden. Då ska man ändå kunna ha den handläggningen rullande. Det är också det som prövas, och det är väldigt tydligt i lagstiftningen.

Vi kommer med stor sannolikhet att debattera detta igen, till dess att vi ser att utvecklingen har kommit dithän att vi har fått ned handläggningstiderna ytterligare eller till dess att vi ser att det kommer att behövas nya åtgärder.

Anf. 49 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru ålderspresident! Jag noterar först och främst att statsrådet inte svarade på min fråga om det är aktuellt att följa det moderata förslaget om att låta kommunala lantmäterimyndigheter handlägga utanför sin egen kommungräns. Det hade varit ett bra klagorand, och jag tror att det är en av komponenterna för att ytterligare stärka förutsättningarna för de kommunala lantmäteriverksamheterna.

Sedan har vi moderater förslag när det gäller det som även Ola Johansson var inne på, nämligen behovet av att kunna upphandla fler tjänster och ta in privata aktörer i olika delar av lantmäteriförrättningsprocessen även om själva förrättningsbeslutet fortfarande fattas av en kommunal eller statlig lantmäterimyndighet. Om man fick bättre legala möjligheter för detta skulle det kunna vara ett sätt att ha en mer flexibel storlek på den kommunala lantmäteriorganisationen.

Till syvende och sist kvarstår frågan efter den här debatten: Vad avser regeringen att konkret göra? Vi moderater kommer ju att satsa 50 miljoner mer än regeringen på lantmäterimyndigheterna. Vi har ett antal förslag för att stärka de kommunala lantmäterimyndigheterna, och regeringen glider hela tiden undan frågan varför man så ofta säger nej. Statskontoret har därtill sagt att regeringens nya praxis i de här frågorna saknar stöd i lag.

Frågan är alltså: Avser regeringen att återkomma med ett lagförslag som gör det än svårare att bilda kommunala lantmäterimyndigheter?

Anf. 50 Statsrådet MÅRTA STENEVI (MP):

Fru ålderspresident! Sverige ska ha en fastighetsbildningsverksamhet som fungerar effektivt och likvärdigt runt om i hela landet. Det är vi väldigt överens om. Nu ser vi en utveckling där vi är på väg att få ned handläggningstiderna i förrättningsverksamheterna till rimliga nivåer, och det visar också siffrorna som återfinns i Lantmäteriets rapporter – oavsett vad som framförs i debatten här.

Utöver det som regeringen och Lantmäteriet har gjort och som jag redan har redogjort för pågår ett omfattande arbete med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen, och där är fastighetsbildningen en del. Det är viktigt att fastighetsbildningen blir bättre på att nyttja digitaliseringens möjligheter inom egna processer samt att den stötts och integreras med hela den övriga samhällsbyggnadsprocessen för att vi ska få en effektivare helhet.

Det finns dock även anledning att tro att bilden av vad som hindrar och begränsar småhusbyggandet är mer komplex än att bara handla om en myndighets handläggningstider. Det har till exempel nyligen rapporterats i medierna att flera småhustillverkare har svårt att leverera småhus i den takt som kunderna efterfrågar, och i Boverkets senaste bostadsmarknadsenkät anger kommunerna främst tre stora hinder för bostadsbyggandet: höga produktionskostnader, brist på detaljplan på attraktiv mark och svårigheter för privatpersoner att få lån. I detta sammanhang kan det vara relevant att påpeka att det är kommunen som bestämmer och planerar för mark- och vattenanvändning i sin kommun och att mark för att bygga småhus i vissa fall konkurrerar med mark för andra ändamål.

Min poäng med detta är att vi har en samhällsbyggnadsprocess som behöver hålla ihop i alla sina delar. Lantmäteriets handläggningstider är *en* pusselbit i detta, och den vi ska arbeta med – men vi måste också hela tiden arbeta med helheten för att få en effektiv samhällsbyggande process och ett högt bostadsbyggande.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 15 Motioner för omedelbar hänvisning

Följande dokument anmälades:

Motioner

med anledning av prop. 2020/21:219 Fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

2020/21:4106 av Clara Aranda m.fl. (SD)

2020/21:4107 av Lina Nordquist m.fl. (L)

2020/21:4108 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

2020/21:4109 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD)

2020/21:4110 av Sofia Nilsson m.fl. (C)

2020/21:4111 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motioner omedelbart skulle hänvisas till socialutskottet.

Följande interpellationer hade framställts:

den 17 augusti

2020/21:863 Nedläggning av idrottsutbildningar

av *Alexandra Anstrell* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:864 Arbetslösheten i Sverige

av *Jan Ericson* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:865 De gymnasiala idrottsutbildningarna

av *Alexandra Anstrell* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:866 Bilimport och svenskt kulturarv

av *Lars Beckman* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

den 18 augusti

2020/21:867 Folkbokföring och hemlöshet

av *Tony Haddou* (V)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:868 Säkerhetspolisens utredningar om personer med kurdiskt ursprung

av *Ilona Szatmari Waldau* (V)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

den 19 augusti

2020/21:869 Slutförvarets framtid

av *Lars Hjalmered* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:870 Skyddet av det rullande kulturarvet

av *Jan Ericson* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

den 20 augusti

2020/21:871 Veteranbilar som blir klassade som miljöfarligt avfall

av *Thomas Morell* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:872 Hanteringen av importerade veteranfordon från USA

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:873 Tullverkets och länsstyrelsens hantering av importerade veteranfordon

av *Jan Ericson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:874 Internationella stödligor i Sverige

av *Thomas Morell* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:875 Kostnader för ERTMS

av *Jörgen Berglund* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

den 23 augusti

2020/21:876 Vårt rullande kulturarv

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

den 25 augusti

2020/21:877 Regeringens klimatkrav vid coronastöd till flyget

av *Jens Holm* (V)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:878 Statsstöd i linje med miljömålen

av *Jens Holm* (V)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

den 26 augusti

2020/21:879 Krispolitikens fördelningspolitiska effekter

av *Tony Haddou* (V)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

den 27 augusti

2020/21:880 Vuxna som vill utnyttja barn för sexuella ändamål

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:881 Brandskydd hos äldre och personer med funktionsnedsättning

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:882 Utnyttjande av barn för köp av sexuella handlingar

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:883 Tystnadskultur i Sveriges kommuner

av *Hans Rothenberg* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:884 Konvertering av utländska betyg

av *Kristina Axén Olin* (M)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:885 Simundervisningen i skolan

av *Kristina Axén Olin* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:886 Prioritering av brottsoffer framför kriminella
av Mikael Strandman (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Prot. 2020/21:155
2 september

2020/21:887 Oskyldiga offer
av Tobias Andersson (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:888 Återvändande afghaner
av Tobias Andersson (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

den 30 augusti

2020/21:889 Skadestånd till våldtäktsmän
av Tobias Andersson (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 31 augusti

2020/21:890 Vård och stöd för personer som har utsatts för sexualbrott
av Marléne Lund Kopparklint (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

den 1 september

2020/21:891 Kontaminerat vatten
av Alexandra Anstrell (M)
till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)
2020/21:892 Barnfetma
av Alexandra Anstrell (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2020/21:893 Oseriösa byggföretag
av Lars Beckman (M)
till statsrådet Lena Micko (S)
2020/21:894 Utsläpp i svenska vatten
av Alexandra Anstrell (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

§ 17 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 17 augusti

2020/21:3460 Resultatet efter de svenska militära insatserna i Afghanistan
av Björn Söder (SD)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:3461 Kostnader för invasiva arter

av Runar Filper (SD)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3462 Definitionen av rån

av Boriana Åberg (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3463 Uppklaringsprocenten för personrån

av Boriana Åberg (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3464 Vildsvin på Gotland

av Magnus Oscarsson (KD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3465 Justitiekanslerns skadeståndsbedömning

av Boriana Åberg (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3466 Testning för covid-19 efter utlandsvistelse

av Johan Hultberg (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3467 Förlorade jobb i Uddevalla

av Johan Hultberg (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

den 18 augusti

2020/21:3468 Höstens högskoleprov

av John Weinerhall (M)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:3469 Hotet mot det rullande kulturarvet

av Sten Bergheden (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:3470 Import av veteranbilar

av Sten Bergheden (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:3471 Evakueringen av personal från Sveriges ambassad i Afghanistan

av Björn Söder (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3472 Hantering av afghanska tolkar

av Markus Wiechel (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:3473 Evakueringen av ambassadpersonal i Kabul

av Markus Wiechel (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

den 19 augusti

2020/21:3474 En analys av svenskt bistånd till Afghanistan

av Hans Wallmark (M)

till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)

2020/21:3475 Elförsörjningen i Västra Götaland

av *Josef Fransson* (SD)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2020/21:3476 Nya fynd av kroppar utanför M/S Estonia

av *Björn Söder* (SD)

till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2020/21:3477 Beslut i slutförvarsfrågan

av *Alexandra Anstrell* (M)

till miljö- och klimatminister *Per Bolund* (MP)

2020/21:3478 Tvärförbindelse Södertörn

av *Malin Danielsson* (L)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3479 Utbyggnaden av E6:an mellan Vellinge och Malmö

av *Anders Hansson* (M)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

den 20 augusti

2020/21:3480 En ny landsbygdsminister

av *Staffan Eklöf* (SD)

till statsminister *Stefan Löfven* (S)

2020/21:3481 Infrastruktursatsning i Jämtland

av *Per Åsling* (C)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3482 Vård för personer som utsatts för traumatiska upplevelser i barndomen

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3483 Terrorträning i Afghanistan

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3484 Opartisk rapportering inom SVT

av *Michael Rubbestad* (SD)

till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)

den 23 augusti

2020/21:3485 Internationella valutafonden och Belarus

av *Magdalena Schröder* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:3486 Byggande i riksintresseområden

av *Roger Hedlund* (SD)

till statsrådet *Märta Stenevi* (MP)

2020/21:3487 Bodelning på lika villkor

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2020/21:3488 Kustnära fiske

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

Prot. 2020/21:155

2 september

2020/21:3489 Ökad oro för handelshinder

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet *Anna Hallberg* (S)

2020/21:3490 Krisstöd till företag och proportionalitet

av *Lars Hjälmered* (M)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:3491 Osäkerheten som kantar gruvbranschen

av *Lars Hjälmered* (M)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:3492 Skadestånd till dömd sadistisk våldtäktsman

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2020/21:3493 Stöd till Litauen och Polen mot migrantvågen

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3494 Risker för radioaktiva nedfall över Sverige

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3495 Hyresstatistik för pensionärsbostäder

av *Mikael Eskilander* (SD)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3496 Placering av Hera i Stockholms län

av *Niklas Wykman* (M)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3497 Skydd för bostäder

av *Roger Hedlund* (SD)

till statsrådet *Lena Micko* (S)

den 24 augusti

2020/21:3498 Åtgärder mot skjutningar och annan brottslighet

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2020/21:3499 Utvisningar av afghaner med avvisningsbeslut

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2020/21:3500 Turkiets bombningar i norra Irak

av *Robert Hannah* (L)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3501 Förbättrad information om Prep

av *Robert Hannah* (L)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3502 Tillståndsprocesser för laddstationer

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2020/21:3503 Smittspårning av flygresenärer

av *Johan Hultberg* (M)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3504 Nationella vaccinpass för covid-19

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3505 Självförsörjning hos utlandsfödda

av *Katarina Brännström* (M)
till statsrådet *Märta Stenevi* (MP)

2020/21:3506 Kontroll av pensioner

av *Katarina Brännström* (M)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2020/21:3507 Försvarsmaktens ansvar för PFAS-utsläpp

av *Hans Wallmark* (M)
till försvarsminister *Peter Hultqvist* (S)

2020/21:3508 Lantmäteriets handläggningstider

av *Ola Johansson* (C)
till statsrådet *Märta Stenevi* (MP)

2020/21:3509 Bärförmåga i byggnader

av *Ola Johansson* (C)
till statsrådet *Märta Stenevi* (MP)

2020/21:3510 Rovdjurstrycket i Gävleborg

av *Lars Beckman* (M)
till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:3511 Negativa effekter vid ett förändrat MKB-direktiv

av *John Widegren* (M)
till miljö- och klimatminister *Per Bolund* (MP)

2020/21:3512 Vaccination av minderåriga

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:3513 Den årliga tidsomställningen

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3514 Implementering av klimatstyrande vägavgifter för godstrafik i Sverige

av *Jens Holm* (V)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:3515 Marknaden för fusk tjänster riktade till högskolestuderande

av *Pia Nilsson* (S)
till statsrådet *Matilda Ernkrans* (S)

2020/21:3516 Klankriget i Hjällbo

av *Dennis Dioukarev* (SD)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2020/21:3517 Tryggheten i Göteborg

av *Dennis Dioukarev* (SD)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2020/21:3518 Den svenska äganderätten

av *Dennis Dioukarev* (SD)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

den 26 augusti

2020/21:3519 Stopp för vindkraftsbygge

av Björn Söder (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2020/21:3520 Vårjakt på råbock

av Magnus Persson (SD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3521 Minskad jakttid på räv med hund

av Magnus Persson (SD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3522 Feministisk utrikespolitik och Afghanistan

av Markus Wiechel (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

den 27 augusti

2020/21:3523 Effekten av farmakologisk behandling av sexualförbrytare

av Marlène Lund Kopparklint (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3524 Små barn som placeras på Sis behandlingshem

av Marlène Lund Kopparklint (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3525 Skogsägares oro inför EU:s gröna giv

av Arman Teimouri (L)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3526 Estetiska injektionsbehandlingar

av Hans Rothenberg (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3527 Avveckling av 2G- och 3G-näten

av Mikael Larsson (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3528 Känsliga personuppgifter i kinesisk ägo

av Markus Wiechel (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3529 Striktare åtgärder kring miljöloften i reklam

av Angelica Lundberg (SD)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:3530 Säkerhetsprövning av evakuerade

av Markus Wiechel (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3531 Tillsättning av ny landshövding i Blekinge

av Per Schöldberg (C)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:3532 Åtgärder för att minska klimat- och hälsoskada från privat bruk av dikväveoxid

av Rickard Nordin (C)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3533 Utbetalning av solcellsstödet
av *Rickard Nordin* (C)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2020/21:3534 Flygförbindelserna till och från Kurdistan
av *Amineh Kakabaveh* (-)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

Prot. 2020/21:155
2 september

den 30 augusti

2020/21:3535 Barns rätt till säkerställda skyddade boenden
av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2020/21:3536 Kriminalvårdens farmakologiska behandlingsmetod för dömda pedofiler
av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3537 Elbrist som hotar investeringar i Sverige
av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
2020/21:3538 Åtgärder för att trygga boende
av *Mikael Eskilandersson* (SD)
till statsrådet Märta Stenevi (MP)
2020/21:3539 Utreseförbudets funktion
av *Mikael Eskilandersson* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3540 Kontroll av evakuerade från Afghanistan
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3541 Känsliga uppgifter om svenska medarbetare i Afghanistan
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:3542 Avvikande expertbedömningar
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2020/21:3543 Kontroller vid flygplatsen i Kabul
av *Maria Malmer Stenergård* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 31 augusti

2020/21:3544 Utbyggnad av vägar i stället för sänkt hastighet
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2020/21:3545 Trafiksäkerhet vid stora statliga investeringar
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2020/21:3546 Arbetsmiljön i skogen
av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:3547 Skatt på engångsartiklar

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:3548 Förutsättningar för mediernas och den grävande journalistikens oberoende

av *Lars Beckman* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:3549 Förutsättningarna för Sveriges kvarvarande järnvägsfärjor

av *Anders Hansson* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:3550 Skuldregister

av *Angelica Lundberg* (SD)

till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2020/21:3551 Utförelse av flickor från Sverige

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3552 Importerad långtidsarbetslöshet

av *Björn Söder* (SD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:3553 Sveriges deltagande i FN:s rasismkonferens

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3554 Leverans av ubåtar till försvaret

av *Björn Söder* (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:3555 Resursbrister vid NFC

av *Björn Söder* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3556 Krigsutrustning till Sverige

av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3557 Arbete framför bidrag

av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:3558 Myndighetsstruktur för folkhälsofrågor

av *Björn Söder* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3559 Pressekreterares kontakt med tidning efter granskning

av *Björn Söder* (SD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:3560 Åtgärder för att rädda jobben inom byggsektorn

av *Magnus Jacobsson* (KD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

den 1 september

2020/21:3561 Inrapporterade it-incidenter

av *Lars Hjälmered* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3562 Ökade nätavgifter

av *Lars Hjälmered* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:3563 Teracom

av *Lars Hjälmered* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3564 Brister i kraftnätet

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3565 Bredbandsstödet

av *Fredrik Christensson* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3566 Riksrevisionens kritik med anledning av upprustningen av armén

av *Björn Söder* (SD)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:3567 EU-systemet för smittspårning

av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3568 Energistadgefördraget

av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3569 Covidbevis för svenskar vaccinerade i Norge

av *Håkan Svenneling* (V)
till statsrådet Anna Hallberg (S)

2020/21:3570 Utbetalning av solcellsstöd

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3571 Situationen inom djursjukvården

av *Betty Malmberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3572 Miljöbilsdefinitionen

av *Betty Malmberg* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:3573 Nya genomiska tekniker och EU

av *Betty Malmberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3574 Hemsändande av kriminella afghaner

av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3575 Ersättning från Justitiekanslern till livstidsdömd

av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3576 Regeringens inställning till vaccinpass för kulturevenemang

av *Björn Söder* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3577 Sveriges bistånd till Afghanistan

av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)

2020/21:3578 Avfall och miljöbalken

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3579 Den förändrade Sverige bilden

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3580 Regeringens relation till medier

av *Angelika Bengtsson* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

§ 18 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 18 augusti

2020/21:3397 Kränkningar av mänskliga fri- och rättigheter i Iran

av *Amineh Kakabaveh* (-)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3404 Arbetslösheten i Sverige

av *Björn Söder* (SD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:3402 Ryska trolls lurande av utrikesministern

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3408 Frånvaro vid mördad polismans begravning

av *Björn Söder* (SD)

till statsminister Stefan Löfven (S)

2020/21:3407 Nya skottlossningar

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3414 Skjutningar i Kristianstad

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3423 Nya skottlossningar

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3434 Fortsatta skjutningar

av *Alexandra Anstrell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3403 Förmodad iransk tankerattack

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3400 Trafiksituationen vid Svinesund

av *Johan Hultberg* (M)

till statsrådet Anna Hallberg (S)

2020/21:3405 Hongkongs demokratiaktivister

av *Anders Österberg* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3398 Plattande av kurvan
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

Prot. 2020/21:155
2 september

2020/21:3409 Antirasistmiljard
av *Björn Söder* (SD)
till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)

2020/21:3396 Frigivning av Ahmedreza Djalali
av *Amineh Kakabaveh* (-)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3401 Havsbaserad vindkraft och yrkesfisket
av *Johan Hultberg* (M)
till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

den 19 augusti

2020/21:3410 Öppnandet av Famagusta samt Turkiets fortsatta tra-
kasserier mot Cypern

av *Sara Gille* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3411 Lantmäteriets ökade avgifter för fastighetsbildning
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet *Märta Stenevi* (MP)

den 20 augusti

2020/21:3399 Smittskydd i skolan

av *Markus Wiechel* (SD)
till utbildningsminister *Anna Ekström* (S)

2020/21:3416 Lotsplikten på inre vattenvägar
av *Mikael Larsson* (C)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3412 Inför höstens parlamentsval i Ryssland
av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3419 Praktikplatser på statligt ägda fartyg
av *Mikael Larsson* (C)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3421 Byggande av gång- och cykelvägar
av *Mikael Larsson* (C)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:3415 Bevarandet av ubåten Som
av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:3413 Hantering av biståndet till Etiopien med anledning av
konflikten i Tigray

av *Mats Nordberg* (SD)

till statsrådet *Per Olsson Fridh* (MP)

2020/21:3420 Jordbruksverkets it-system

av *Mikael Larsson* (C)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:3418 Tillbudet med den ryska atomubåten Orel
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:3417 Biståndet till Guatemala
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)

den 24 augusti

2020/21:3425 Deltagande vid iransk presidentinstallation
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:3430 Kriminella barn
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3429 Myndighetskontakter vid förändringar av infrastruktur
av *Katarina Brännström* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2020/21:3427 Möjligheter för unga att flytta till egen bostad
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Märta Stenevi (MP)
2020/21:3424 Bekämpning av smitta bland yngre
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2020/21:3431 Rysslands ockupation av georgiska regioner
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:3426 Effektiviteten i åtgärder mot arbetslöshet
av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)
2020/21:3428 Situationen i Tigray
av *Thomas Hammarberg* (S)
till utrikesminister Ann Linde (S)

den 25 augusti

2020/21:3432 Talibanerna i Afghanistan
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:3458 Svenskt bistånd till Afghanistan
av *Hans Wallmark* (M)
till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)
2020/21:3406 Ökad invandring till Sverige
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 26 augusti

2020/21:3436 Djurmediciner
av *Alexandra Anstrell* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3435 Gränsgångare och demokratin
av Kjell-Arne Ottosson (KD)
till statsrådet Anna Hallberg (S)

Prot. 2020/21:155
2 september

2020/21:3433 Införande av vaccinpass
av Alexandra Anstrell (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

den 27 augusti

2020/21:3438 Anslag till Kustbevakningen
av Björn Söder (SD)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
2020/21:3442 Gånghot som straffbestämmelse
av Tobias Andersson (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3462 Definitionen av rån
av Boriana Åberg (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3441 Inlandssjötrafiken
av Åsa Coenraads (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2020/21:3439 Stadsplanering mot extremväder
av Mikael Eskilander (SD)
till statsrådet Märta Stenevi (MP)
2020/21:3440 Regelverken för rening av avloppsvatten
av Johnny Skalin (SD)
till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

den 30 augusti

2020/21:3448 Åtgärder för att motverka granbarkborren
av Sten Bergheden (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2020/21:3450 Förtroendet för expertmyndigheter
av Markus Wiechel (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)
2020/21:3457 Nordiskt ministerråd för infrastruktur och transport
av Hans Wallmark (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2020/21:3445 Bristen på förvarsplatser
av Maria Malmer Stenergård (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
2020/21:3452 Åtgärder för fler gruvor i Sverige
av Eric Palmqvist (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2020/21:3455 Förtroendet för Sverige som gruvnation
av Lars Hjalmered (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2020/21:3446 En enhet för utredande av bidragsbrott
av Maria Malmer Stenergård (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:3447 Diplomatiska relationer efter rysk busringning

av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3453 Stundande elkris i Göteborg

av *Lars Hjälmered* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3449 Förberedelser inför skolstart

av *Markus Wiechel* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:3454 Beslut gällande Kallakgruvan

av *Lars Hjälmered* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3444 Situationen på Kuba

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3422 Barnäktenskapsbrott

av *Alexandra Anstrell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3451 Barnäktenskapsbrott

av *Mikael Eskilandersson* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 31 augusti

2020/21:3463 Uppklaringsprocenten för personrån

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:3459 Hyror på särskilt boende

av *Sten Bergheden* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3461 Kostnader för invasiva arter

av *Runar Filper* (SD)
till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3464 Vildsvin på Gotland

av *Magnus Oscarsson* (KD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3467 Förlorade jobb i Uddevalla

av *Johan Hultberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3466 Testning för covid-19 efter utlandsvistelse

av *Johan Hultberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:3460 Resultatet efter de svenska militära insatserna i Afghanistan

av *Björn Söder* (SD)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

den 1 september

2020/21:3465 Justitiekanslerns skadeståndsbedömning

av *Boriana Åberg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3492 Skadestånd till dömd sadistisk våldtäktsman
av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3473 Evakueringen av ambassadpersonal i Kabul
av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:3469 Hotet mot det rullande kulturarvet
av *Sten Bergheden* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:3470 Import av veteranbilar
av *Sten Bergheden* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:3472 Hantering av afghanska tolkar
av *Markus Wiechel* (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:3468 Höstens högskoleprov
av *John Weinerhall* (M)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:3443 Reservvatten i Sverige
av *Johnny Skalin* (SD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

Prot. 2020/21:155
2 september

§ 19 Kammaren åtskildes kl. 14.35.

Sammanträdet leddes
av tredje vice talmannen från dess början till och med § 13 anf. 39 (delvis)
och
av tjänstgörande ålderspresidenten Karin Enström därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
§ 2 Avsigelser.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	2
§ 4 Meddelande om namnändring	2
§ 5 Anmälan om fördröjt svar på interpellation.....	2
§ 6 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 7 Anmälan om granskningsrapport	3
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 9 Svar på interpellation 2020/21:802 om det framtida ålfisket.....	4
Anf. 1 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	4
Anf. 2 RUNAR FILPER (SD).....	5
Anf. 3 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	6
Anf. 4 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	7
Anf. 5 RUNAR FILPER (SD).....	8
Anf. 6 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	9
Anf. 7 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	9
Anf. 8 RUNAR FILPER (SD).....	10
Anf. 9 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	10
§ 10 Svar på interpellation 2020/21:803 om upphörandet av det allmänna uppdraget	11
Anf. 10 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	11
Anf. 11 RUNAR FILPER (SD).....	12
Anf. 12 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	12
Anf. 13 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	13
Anf. 14 RUNAR FILPER (SD).....	14
Anf. 15 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	15
Anf. 16 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	16
Anf. 17 RUNAR FILPER (SD).....	16
Anf. 18 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	17
§ 11 Svar på interpellation 2020/21:804 om svenskt kustfiske	17
Anf. 19 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	17
Anf. 20 RUNAR FILPER (SD).....	18
Anf. 21 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	19
Anf. 22 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	20
Anf. 23 RUNAR FILPER (SD).....	21
Anf. 24 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	22
Anf. 25 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	22
Anf. 26 RUNAR FILPER (SD).....	23
Anf. 27 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	24
§ 12 Svar på interpellation 2020/21:805 om ett projekt för att rädda ask och alm.....	24
Anf. 28 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	24

Anf. 29	STAFFAN EKLÖF (SD).....	25	Prot. 2020/21:155
Anf. 30	Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	26	2 september
Anf. 31	STAFFAN EKLÖF (SD).....	27	
Anf. 32	Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	28	
Anf. 33	STAFFAN EKLÖF (SD).....	28	
Anf. 34	Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	29	
§ 13 Svar på interpellation 2020/21:855 om cementbristens			
	effekt på bostadsbyggandet	29	
Anf. 35	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	29	
Anf. 36	OLA JOHANSSON (C)	30	
Anf. 37	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	31	
Anf. 38	OLA JOHANSSON (C)	32	
Anf. 39	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	33	
Anf. 40	OLA JOHANSSON (C)	34	
Anf. 41	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	35	
§ 14 Svar på interpellation 2020/21:859 om Lantmäteriets			
	handläggningstider	36	
Anf. 42	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	36	
Anf. 43	CARL-OSKAR BOHLIN (M)	36	
Anf. 44	OLA JOHANSSON (C)	37	
Anf. 45	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	38	
Anf. 46	CARL-OSKAR BOHLIN (M)	39	
Anf. 47	OLA JOHANSSON (C)	40	
Anf. 48	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	40	
Anf. 49	CARL-OSKAR BOHLIN (M)	41	
Anf. 50	Statsrådet MÄRTA STENEVI (MP).....	42	
§ 15 Motioner för omedelbar hänvisning.....			
§ 16 Anmälan om interpellationer.....			
§ 17 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....			
§ 18 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....			
§ 19 Kammaren åtskildes kl. 14.35.....			